

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ג גליון תר"י

בהר בחוקותי

כ"ב אייר תשס"ט

וספרת לך שבע שבתות שנים

תוכן העניינים

לקח טוב	עמוד ג'
שבת בשבתו	עמוד ה'
דבש תמרים	עמוד ז'
בשפתי צדיקים	עמוד ט'
פרפראות לחכמה	עמוד י"א
ודרשת וחקרת	עמוד י"ג
פניני התורה	עמוד ט"ו
חוקים להורות	עמוד י"ז
הילולא הצדיקיא	עמוד כ'
משולחן מלכים	עמוד ל"א
דברות קודש	עמוד מ"ד

שבור ורצוץ התהלך לו העני בדרך כשמקלו בידו ותרמילו בין כתפיו שכך אחרי שעבר עליו יום עבודה קשה ומפרכת ולא עלתה בידו לקבץ כי אם פרוטות שחוקות שלא יספיק אפילו ללחם צר ומים לחץ לבניו הרעבים.

שקוץ במחשבותיו נדד עד שהתקרבו לעומתו קבוצה של עניים אחים לצרה שגם הם עברו את כל התלאה כשהזרו על הפתחים כדי לפרנס אותם ואת ביתם, בעמדם כך פתחו בשיחה על מצבם הקשה ועל הירידה הגדולה שהלכה במותן צדקה, אף העשיר הגדול ביותר בעיר, שפעם היו נותן לכל עני רובל שלם, אינו נותן עכשיו כי אם פרוטות אחדות.

אחד מן העניים ישב כל העת בצד, וספר לעצמו את כספו אשר אגר לו במשך היום, ואחרי שגמר לספור קפץ ואמר: ברוך ה' היום היתה לי הצלחה גדולה ותרמילי עמוסה וכבדה היא מגודל המשא, וכך היה מתפאר ומשתבח במטבעות הרבות שברשותו, הפרוטות שכבדו על תרמילו הטעו אותו, ודומה היה בעיניו שהוא עשיר גדול, ולרשותו עומד אוצר בעל ערך עצום.

העניים צחקו ממנו ואמרו לו: מטעות גדולה יש לך, הרי לא ספרת רק פרוטות, אכן פרוטות יש לך לרוב, אולם אם תנסה להמיר את פרוטתך לדינרי זהב, יתברר לך לדאבון לבך שיש לך דינרים מועטים בלבד, אינך עשיר כלל וכל דברך אינם אלא דמיון.

והנמשל מובן, האדם מתהלך לו בעולמו של הקב"ה וסבור שהוא יהיה כאן עוד זמן רב, זמן שכמעט ואי אפשר לספור ולהעריכו, הסיבה לכך היא מפני שהאדם סופר ימים או שבועות ונדמה לו שימיו רבים, גם מי שסופר שנים דומה לו שעוד שנים רבות ממתינות לו, אולם אם יספור את חייו לפי שמיטות או יובלות, שגם הם עוברים וחולפים, יתברר לו שזמנו מועט ויקר ועליו לנצל למטובה ככל יכולתו.

על כך אומר הכתוב "וספרת לך שבע שבתות שנים, שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה", ולכאורה יקשה למה צריך התורה לפרט כמה שיצא בחשבון שהם תשע וארבעים שנה, אלא לימדך הכתוב שעל האדם להתרגל לספור את חייו לפי שמיטין ויובלות, ואז הוא יהוש כאורח שבא לזמן מועט ובקרוב הוא יאלץ להפרד ולהזדרז למקומו.

בוודאי שמחשבה זו תשפיע למטובה על מהלך חייו והוא ישתדל להרבות בתורה ובמצוות, כדי שבבוא יומו יהיו בידיו אוצרות גדולים ואמיתיים של תורה ומצוות לרוב.

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והעדרות וכדו'

אפשר לפנות

להד"ר יושע פאליק שווארץ הי"ו

011-972-527617061

מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

שר וגדול נפל בישראל

בלב קרוע ומורתח אנו מבכים את הסתלקותו של רב האי גאון וצדיק נשגב, חסידא ופרישא, עובד ה' בדרגא עילאה מנעוריו ועד זקנה ושיבה, יגע ועמל בתורה ולן בעומקה של הלכה, חידש הרבה הלכות הן בספריו קנה בושם ערוכות, מסר נפשו לטהרתן של ישראל לילה כיום להם יאיר, משיירי אנשי כנסת הגדולה, בישוב כסאות למשפט לדון דיני ישראל במתינות - והעמיד לגיון של תלמידים מרביצי תורה ומורי הוראה בישראל - ועמד על משמרת התורה להעמיד הדת על תילה ולעשות לה גדרים וסייגים, בכשרות האכילה, ובהקמת מקואות טהרה מהודרות לכל פרטותי' ודקדוקי', לוחם מלחמות ה' בעוז ובגבורה, בשיטה הק' והטהורה, דבוק ומסור לשיטת רבינו הק' בעל דברי יואל נבג"מ, וידיד נאמן לכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א ולכל מוסדותיו בכלל, ובפרט למוסדותינו פה עירינו בני ברק יצ"ו, שר התורה ועמוד ההוראה, גאון ישראל וקדושו

הגאון האדיר רבי

ואיר בראנדסדארפער

וצוקי"ל

חבר הבר"ץ העדה החרדית עיה"ק ירושלים תונב"א
רב דק"ק תולדות אברהם יצחק ומח"ס שו"ת קנה בושם

בא השמש בצהרים בפתע פתאום ותבקש בישיבה של מעלה ביום כ' אייר תשס"ט לפ"ק
תורה תורה חגרי שק והתפלשי כאפרים

וישגורה בזה תנחומינו הנאמנים קדם בניו הרבנים הגאונים שליט"א
בדרכו הקי ימצאו נמפי נוחם וזכותו הגדול יגן עליהם ועלינו

הכ"ד בצער רב וביאון קודר
הנהלת המוסדות

מרום 0573-1000-84
מנ"ח כריוה הדפסה והרבה לצורכי מצוה

אבל יחיד עשי לך

כנלות השבעה תתקיים אי"ה

עצרת קינה ומספד תמזורים

בבית מדרשינו הגדול ויואל משה בשיכון קרית יואל ב"ב

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

מתאמרא לפרש, שומה עליכם ללכת ולהתעלות, "תלכו" עד שתגיעו לכך שגם הגשמיים תודקו, ואז "נתתי גשמיכם" ויש גם לפרש שהברכה היא שהגשמיים לא תפריעו לאדם לעבוד את קונו, אלא תופיעו רק "בעתם" בשעת הצורך לענינים גשמיים, ולא כשהוא עוסק בענינים הרוחניים. (אור תורה)

☆

ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם, כאשר האכילה תהיה לצורך קיום הגוף "לשובע" ולא לשם תאוה, אזי יהיה האדם שלם עם עצמו, ולא יצטרך להיאבק עם הארציות שבקרבו "וישבתם לבטח בארצכם". (דודאים בשרה)

☆

וישן מפני חדש תוציאו, היצר טוב שהוא "חדש" לגבי היצר הרע, לאחד שהוא בא רק בשנת הי"ג לאדם, בעוד שהלה: לפתח המאות רובין, ואם תשתמש עם היצר טוב, זה יגרום לכך שהיצר הרע יסתלק ויעזוב את האדם לנפשו, "וישן" היציר "מפני חדש תוציאו" ע"י היצר טוב תוציאו אותו מפניכם. (בת עין)

☆

והכריתת את בהמתכם והמעוטה אתכם ונשמו דרכיכם, "והכריתת את בהמתכם" כאשר תיכרת מכם הבהמיות והגשמיים, "והמעוטה אתכם" תזכו לענוה ותמעיטו את עצמכם, ולא זו בלבד אלא שכל הנהגתכם תהיה רחוקה ונשמתית "ונשמו דרכיכם". (מבשר צדק)

☆

ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם הרי זו ברכה שתזכו להתענג מבשרות מובות שתבשרו מבניכם ובנותיכם, "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם". (אורח לחיים)

☆

יהיה הוא ותמורתו יהיה קודש, והיה הוא לשון שמחה, כאשר "הוא ותמורתו יהיה קודש" בשעה שהאדם מעלה אף את התמורה שהיא מנוגדת להקדושה הופך אותה לקודש, "יהיה קודש". (אמרי צדיקים)

שהרי על האדם לבטוח בו ית' שלא יחסר לו מזונו, ומאחר שנכשל ושאל שאלה זו, גורם הוא בכך שהקב"ה נזקק בכיכול לציווי מיוחד, "וציויתי את ברכתי" שהרי אילו לא דררה היתה הברכה נשפעת מעצמה, כי דרך השפע שלא להפסיק כלל, אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון כבורא ב"ה אז עושה האדם במהשבתו פגם הלילה בעולמות העליונים ואז נפסק השפע הלילה וצריך ציווי מיוחד מהבורא ית'. (נתיב אלימלך)

☆

ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדו גאולתו, אף בשעה שישראל לא יהיו ראויים להיגאל בזכות עצמם "כי לא יהיה לו גואל" הבטיחה התורה הק' שהקב"ה ימצא כבר לנו זכותים לגאלנו "והשיגה ידו" וברוב רחמינו יגאלנו בכיאת מלכא משיחא "ומצא כדו גאולתו".

(אור לשמים)

☆

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, "תשמרו" עליכם להיות נשמרים מהדטא, אמנם אפילו אם נכשלתם, הרי יש לכם תקנה לשוב בתשובה "ועשיתם". (תקל יצחק)

☆

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, מהשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, כך שהצפה לקיום המצוות "תשמרו" [מלשון ואביו שכר את הדבר, אף היא נחשבת כגדר של עשיה בפועל. "ועשיתם אותם".

(קדושת לוי)

☆

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, מאחר שאם ישב אדם ולא עבר עבירה, ננתן לו שכר כאילו עשה מצוה, לפיכך "ואת מצותי תשמרו" שמירה בגדר של לא תעשה, הרי זה נחשבת כאילו "ועשיתם אותם".

(תורת חיים)

☆

ונתתי גשמיכם בעתם, בשם הבעש"ט

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמור, וברש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני, ונראה המיוחדת הוא השמיטה שבכך שהאדם שובת בה מעבודת האדמה הרי הוא מקבל עליו עול מלכות שמים, בהראותו כי הארץ הוא לה; ולפיכך נסמכה להר סיני, שהרי בקבלת התורה נתגלה מלכותו ית' לעין כל, וכל העולם חל מפניו ית', וגם עכשיו ע"י השמיטה מהקרע מתגלה כבודו. (עבודת ישראל)

☆

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמור, וברש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני, אלא כשם שהתורה אינה ניקנית אלא לזה שמפקיר עצמו וכל עניניו למענה, כך גם ענין השמיטה שצריך להפקיר את אדמתו למען השי"ת, ולכן "ענין שמיטה אצל הר סיני". (אנא דכלה)

☆

לפי רוב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים תמעט מקנתו, בדין הוא שיעקר עיסוקו של אדם יהיה בהכשרת עצמו לחיי העולם הבא שדם חיי נצח, ואילו ככל הקשור לצרכיו בעוה"ז אין לו אלא לצמצם עצמו, והוא "לפי רוב השנים" היינו בעוה"ב שהוא חיי נצח ושם הוא המרקלן "תרבה מקנתו" בהדברים האלו שדם מביאים אותך לעולם הבא תרבה, "ולפי מעט השנים" דברים גשמיים הקשורים לעולם הזה שנמצאים כאן רק מעט שנים, "תמעט מקנתו" בזה תהיה מסתפק במועט. (תפארת שלמה)

☆

ולא תנו איש את עמיתו ויראת מאלוהיך, אל תפעה את הנידך לחשוב כאילו הנך עוסק במצוות ואתה ירא שמים "ויראת מאלוהיך" בעוד שאיך כך ואתה עוד מתנהג לא כשורה "ולא תנו איש את עמיתו" אלא עלך להגיד האמת שאתה לא הולך בדרך הטוב. (תפארת שלמה)

☆

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו' וציויתי את ברכתי לכם וכו', עצם השאלה מה נאכל בשנה השביעית וכו' וציויתי את ברכתי לכם וכו',

תנו כבוד לתורה

ביקרא דאורייתא הננו להזמין בזה את ציבור

אנ"ש ידידים וחסידים תושבי בארא פארק הע"י

לבוא ולהשתתף בגוף ובממוון ולקחת חבל בסיוע שיש בו ממש

ברינת השנתית

למובת כוללנינו הק' כולל "עצי חיים" צדקת רבני מאיר בעל הנס
המתנוסס לשם ולתהילה בבני ברק יצ"ו

הנערכת ע"י

הגה"צ רבי שלו' אליעזר טייטלבוים שליט"א
נשיא הכולל

יום חמישי פרשת במדבר

כ"ז אייר הבעל"ט
ולמספרם MAY 21 2009

באולם הילמאן פלאזא (קומה ב')

5301 14TH AVE.

בשעה 8.00 בערב

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יפאר את המסיבה וישיא מדברותיו

ואלקא דרבי מאיר בעל הנס יענכם להתברך בכל מיילי דמיטב שפע ברכה והצלחה בני חיי ומווני רויחי וכט"ס

המצפים לקראת בואכם לשלום

הנהלת הכולל

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים,
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

השבת יש לה עלי' בכל העולמות

ושבתה הארץ שבת לה', ונראה שהוא רמז לזה שבכתבי האר"י אי' שהחילוק של שמיטה משבת ששבת יש עלי' גדולה עד למעלה מאצילות, אבל השמיטה אין לה עלי' כ"א שלשה עולמות, וזה ושביתה הארץ רמז לארץ עליונה שהיא מלכות. שבת לד' שיהא לה עלי' גדולה ולזה נצטוו האדם לשמור השבת והשמיטה שע"י תעלו העולמות בעלייתם. (גועם אלימלך)

להכניס קדושת השבת אף על הדומם

ושבתה הארץ שבת לה', שמעתי מהצדיק מהר"צ מרימנאב ז"ע, על מה שכתוב ושביתה הארץ כלומר אפילו על יסוד הארץ יחול קדושת שבת קודש, שיש ד' מדרגות דומם צומח חי מדבר, ובהאדם יש את כל הד' כוחות, וצריך להכניס קדושת שבת גם על בחינת דומם שבאדם. ו"ל הכוונה וכו' שצריך ברכה בגשמייות גם לסייע לרוחניות וכו' והנה הקדושה דשבת קודש כשבא מלמעלה הוא כולו רוחניות, וצריך האדם לפעול למשוך שפע ברכה זה גם לגשמייות, וזהו ושביתה הארץ שתמשכו הקדושה גם למטה לגשמייות, ועל ידי זה והיתה שבת הארץ לכם לאכלה וגו'.

השבת משפיע פרנסה והצלחה לכל השבוע

לא תעשו לכם אלילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם וכו' את שבתותי תשמורו. אפ"ל ע"ד דאי' שהצדיקים שאינם משגיחים להמשיך רק יראת שמים שאומרים שאפשר לעבוד את הבו"ת רק בדחקות לא טוב הם עושים, כי הקב"ה חפץ חסד הוא ורוצה שהצדיקים ימשכו השפעות טובות לעבוד מתוך עושר וכבוד, וא"כ הרי זה ח"ו היפך רצון הבו"ת כן איתא בספרים ונודע מחז"ל לכו"ם רומז לגשמייות אכילה ושתי' ע"ד חצי' לכו"ם, וזה שרמז זאת הכתוב כאן ומזהיר לא תעשו לכם רומז לפרנסה בגשמייות, אלילים (הוא לשון אל וכלא הוא) היינו שלא תאמרו שאין צריך להמשיך פרנסה רק יוכל לעבוד מתוך דוחק ח"ו ופסל ומצבה לא תקימו לכו"ם היינו שלא תאמרו שמי שמתפלל על פרנסה הוא כמו פסל ומצבה, לא כן תעשו ומפרש מפני מה ואמר כי ד' (מידת הרחמים) אלקיכם ואני חפץ חסד לכן לא תאמרו כנ"ל כי זה ח"ו היפך רצונו ומפרש הכתוב איך תוכלו להמשיך חסדים ואמר את שבתותי תשמרו, וכל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין ואם תשמרו את השבת אשפיע לכם שפע ברכה והצלחה על כל השבוע.

עבודת השבת היא בבחי' אחרת מכל ימות השבוע

וישן מפני חדש תוציא. י"ל דקאי על שב"ק שצריך האדם להוציא העבודה של ימות החול ולעבוד הש"ל"ת בבחינה אחרת דעבודת ששה ימים היא ללקט ניצוצות ועבודת ש"ק היא לקבל נשמה חדשה, וז"ש וישן מפני חדש תוציא. (אהבת שלום)

השבתים בזמנינו היא גבוה מבזמן שביהמ"ק קיים

אז תרצה הארץ את שבתותי כל ימי השמה תשבות אשר לא שבתה בשבתותיהם בשבתכם עלי', הנ"ל בכפל ואריכות

הדברים האלה, הדנה מבואר בכתבי האר"י"ל כי גם בזמן הזה אע"פ שבהמ"ק הוא חרב ואין עבודה ואין קרבן מ"מ בשבת הנה נעשים כל היחודים ממילא בהעלאות העולמות כמו קודם פגם אדה"ר, נמצא כי בש"ק אין חסר כלום אשר אנחנו בגלות אך הכל יפה בעתו, וז"ש את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו ר"ל כאשר שבתותי תשמרו יחשב לכם כמו שמקדשי תיראו בבנינו כי היחודים נעשו עתה בשבת כמו מאז ועוד נעלה השבת בהגלות יותר, אחרי כי כל ימי השבוע אין היחוד כתיקונו לכן בשבת הוא ביתר שאת מבזמן שבהמ"ק הי' קיים והוא בשלימות האהבה יותר וע"ז אנו אומרים שלא תהא צרה ודאגה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו והראנו ה' אלקינו בנחמת ציון, פי' ע"י שמקבל השבת בשמחה נכונה אז יחשב לנו כאלו ראינו ציון בבנינו, ובזמן הגלות השבתות יותר טובים מבזמן שהי' בהמ"ק על מכונו, והנה זה הפי' הכתובים בהבטחה זו, אז בהגלות תרצה הארץ העליונה את שבתותיה הם השבתים כל ימי השמה תשבות פי' כל ימי השמה הם זמן הגלות תשבות יהי' להם שבתים טובים, אשר לא שבתה בשבתכם עלי' כי בזמן בהמ"ק לא היו שבתים טובים כאלה.

(תפארת שלמה)

זמן סעודה שלישית היא בלי שליטת דין כלל

וזכרתי את בריתי יעקב, עיין בבעל הטורים מה שלא נאמר תיבת אף אף גבי יעקב, ולדרכינו נראה לרמז כי נודע אשר כל הגלות היה לאשר לא קיימו מצות שמיטה, וכמו שכתוב את תרצה הארץ את שבתותיה, וכמו כן על ידי חילול שבת, ועל ידי קיום מצות שבת שהוא בחינת שמיטה נזכה לגאולה מהרה, ויתבטלו כל הקללות שבתוכחה, וידוע אשר שלש סעודות רומזים על אברהם יצחק יעקב, וזה את בריתי יעקב רומז על סעודה שלישית, את בריתי יצחק הוא סעודה של יום השבת, את בריתי אברהם רומז על סעודה ראשונה ליל שבת, ולזה לא נאמר אצל יעקב תיבת אף, כי הוא עת רצון גמור רעוא דרעוין בלי שליטת דין כלל, ותיבות והארץ אזכור רומז על סעודתה דודד מלכא, והוא שלימות ד' רגלי המרכבה.

(אמרי נועם)

בשבת יתברר לכל אדם אם מעשיו הם לש"ש

והיה ערכך בשק"ל הקודש וגו', נ"ל ע"ד שאמרת בפי' אמור ע"פ ביום השבת יערכנו לפני ה' דר"ל אם האדם מסופק על דבר אם הוא מצוה או ח"ו להיפוך יעריך א"ע ביום השבת אם בשבת יטיב בעיניו מעשיו סימן שהוא דבר ה', ולהיפך מ"מ דוקא בשבת קודש יוכלו להיפך זה, נ"ל העני' מפני שבש"ק בא למקור השמחה והחדוה כמ"ש וקראת לשבת עונג דהוא שמחת האמת ועי"ז יכול לבוא להבחנה זו, משא"כ בימי החול, ולדעתי שזה נרמז גם כאן והי' ערכך אין והי' אלא שמחה כלומר באיזה זמן יכול אדם להעריך א"ע אם הוא קודש או ח"ו להיפך והי' ערכך בשק"ל שנוטריקון ש'בת קודש ליה, ור"ל שבשבת קודש מקור השמחה תוכל להעריך א"ע ולהבחין בו אם הדבר לשם פועלו, השם יעזור לנו על דבר כבוד שמו.

(ריבד הויב)

מוסדות יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר באה"ק ת"ו

נתייסדה ע"י כ"ק מרן רבינו הקדוש"ט זצוק"ל - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בעו"ה

איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה

תורה תורה חגרי שק, כל ראש לחלי וכל לבב דוי, כי כבה נר המערבי ונגדע ארזי בלבנון, הורם הנור והוסרה העטרה, כהלכך נאון ישראל ומנינו, פוסק הדור ותפארתו, האי גברא רבא, שר התורה וההוראה אשר השיב לאלפי שואלים מדי יום ביומו מתוך חרדת הדין ואחריות עצומה, לוחם מלחמות ה' ברמה, גורד גורד ועומד בפרץ, מנן ומחסה לשמור את משמרת החינוך הטהור במס"ג, ראש מערכות ישראל, קנאי לש"ש וכל מעשיו מדודים דק עד דק במאנוי ההלכה וההשקפה הנמונה, איש חיל רב פעלים מקבציאל, האדם הגדול בענקים, צדיק מושל ביראת אלקים, ענותן ושפל ברך ועובד ה' מנעוריו בקדושה ובטהרה,

הגאון האמיתי ארזי בלבנון צדיק נשגב בוצינא קדישא פוסק הדור עמוד התורה והעבודה הסידיא ופרישא, נהורא נפישא

רבי מאיר ב"ר שלמה בראנדסדארפער זצוק"ל

חבר בי דינא רבה בירושלים עיה"ק - רב דק"ק תולדות אברהם יצחק - בעל ספרי קנה בושם נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש אור ליום המושי' לס' "השימותי את מקדשיכם" כי אייר, ל"ה למבנ"י, תשס"ט לפ"ק

"מוסדות יטב לב בארץ הקודש" אבל יחיד עשי לך נהי בני תמוררים, תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים, כי אבדו כלי מלחמה ויאבדו גבורים, עומד בפרץ להגן על השיטה הצרופה מאת מרן רביה"ק מייסד המוסדות זי"ע, ידיד נאמן למרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע, ויבלחט"א כבוד קדושת מרן רבינו הגה"ק שליט"א אשר מצא את לבבו נאמן לפניו בהנהגת יהדות החרדית הצרופה ועמוד משמרת הכשרות בארץ ובתפוצות

דברי הספד וקינה

על האבידה הגדולה שאין לה תמורה ישא במקהלות עם יבלחט"א

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אצל "דינער השנת"י" למוסדותינו הק'

ביום ג' פ' במדבר הבעל"ט, באולם קאנטינענטאל

וכל בית ישראל יבנו את השריפה אשר שרף ה'

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

כי תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת להי וגו'. וי"ל הנהגה ידוע מה שאחז"ל שבעון שמיטה ישראל גולין והארץ תעזב מהם ותרצה את שבתותיה, ואיתא נמי בתנחומא אמר הקב"ה למשה רצונך שלא יגלו ישראל הזוהרים על השמימות, וכלל זה מסור בדינו מדה טובה מרובה ממדת פרעניות, ואם בעון חילול שמיטה ישראל גולין כיש שיועיל זכות שמירת שביעית כהלכתה לזכות על ידה לביאת הארץ לעת"ל, והוה שרמו לן קרא כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם היינו ביאת ישראל לארץ לעתיד שיהיה על ידו לבד, הוא רק בזכות ושבתה הארץ שבת להי, כשיוקמו בזמן הזה מצות שמיטה כתיקונה זכות זה תעמוד לנחול הארץ. (דברי יואל)

☆

אם בחוקתי תלכו. איתא במדרש הה"ד (תהלים קי"ט) השבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, אמר דוד רבשי"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מוליכות אותי לביהמ"ד. וצ"ב האריך יתכן שהי' דהמעיה מבקש לילך בכל יום למקומות אשר לא להי המה, ונראה עפ"מ"ש כ"ק מרן אאמ"ר שליט"א [זללה"ה] לפרש מה שאחז"ל אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא וכו' ואחר אשר מונה והולך המצוות מסיק ותלמוד תורה כנגד כולם, הכוונה בזה כי אי אפשר לו לאדם לקיים מצוות הכורא אם לא עסק בתורה וידוע הלכותי, וכדמצינו אצל כיבוד אב יש מאכיל לאביו פסיוני

(פרש"י עוף חשוב ממין שליו שירד כמדבר) וטורדו מן העולם (שנענש עליו שמראה לו צרות עין על מעודתו) ויש ממהנינו בריחים (שהיו מלאכה קשה) ומביאו לחיי העולם הבא (שמכבדו בדברו דברים טובים ונחומים, והמלאכה מטיל עליו בלשון רכה, מראה לו צורך השקעה שאינן יכולין להתפרנס אלא בניעה זו) הרי שצריך האדם לידע באיזה דרך לקיים מצוה, והוא רק כאשר ידע הלכותי של כל מצוה ומצוה, ולכן אחר אשר מונה והולך כל אלו המצוות מסיק ואומר ותלמוד תורה כנגיד כל"ם כי כל אלו הדברים הם טובים כאשר הוא ביחד עם תלמוד תורה כי רק עיי עסק התורה ידע בכירור איך לקיים המצוה עכ"ד הנעימים. ובחינה זו כתב גם באוה"ק לפרש הכתוב אם בחקותי תלכו על דרך אמרם ולא עם הארץ חסיד פירוש שאסור לעם הארץ להתנהג בחסידות שיעשה חומרות וגדרים כמנהג החסידים כי לפעמים יעשה חומרא בדבר שהוא אדרבה עבריו, והוא מאמר הכתוב כאן אם בחקתי תלכו שהוא עסק התורה אז ואת מצותי תשמורו פירוש תעשו לכם משמרת כדי לקיימם גדרים ושמירות ולא זולת זה, עכ"ד, ובוה יתבאר מה שאמר דוד בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני אני הולך ולבית דירה פלונית אני הולך כי נפשו השקה לכתת רגליו ולילך לקיים ממצוות ומעש"ט ולהתנהג בחסידות, אכן השיב תמיד בענותנותו מאן יימר שהנו מקיים המצוה כראוי וכהוגן אפשר שמעשה הלז יטרידו מן העולם אף שנראה בעיני כמצוה, וכן להוסיף גדרים וסייגים אפשר עוד

יעשה חומרא בדבר שהוא כעבריו ולכן רגלי מוליכות אותי לביהמ"ד, לעסוק בתורה ולידע הלכותי בכירור, ורק אז יוכל לילך ולקיים מצות ומעש"ט ולהתנהג בחסידות, ומה ילמד כל אחד לעצמו לקח מוסר עד כמה הוא צריך להשתדל להרכיש ידיעות התורה כי רק עייזו יכול לקיים מצות ומעש"ט ולהיות בטוח שלא יכשל בדרכיו ובמעשיו.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

☆

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וגו' וצויתי את ברכתי. וי"ל הכוונה בהקדם דברי היט"ל לכאר ענין התפלה הנראה כשנוי רצון, אבל הענין כי מקור הטוב רוצה להטיב אלא שאין האדם ראוי לכך ועיי שמאמין בהי שהוא המציל בזכות האמונה נעשה כלי מוכשר לקבל הטוב, אכן לפי"ז סני באמונה שבלב ולמה צריך להוציא בתפלה כביטוי שפתים, אכן יי"ל כי כאשר מלך כמשפט יעמיד ארץ ויש מימינים ומשמאילים והשי"ת רוצה שיהיה בהסכמת כולם והרי הם אינם יודעים מהשבה שבלב, לכן צוה להתפלל בפה למען ידעו הכל עיי שמכטא בשפתים כח אמונתו ויסכימו למלא בקשתו עיי, וז"ש וכי תאמרו מה נאכל וגו' כי במה שיבקשו כביטוי שפתים כי ימלא הי משאלות ליבם רק אז וצויתי את ברכתי ולא יהיה שום מסמין ומפניע כי בזה נראה זכות האמונה שמבקש מהי דייקא ואינו בוסח בנדיבים, וא"כ יסכימו גם הם למלא בקשתו ובכן וצויתי את ברכתי.

(הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א)

צדקת רבי
מאיר בעל הנס
כולל עצי חיים
כ"ב
ארץ הקודש תובב"א
אלקא דמאיר עננו

עץ חיים היא למחזיקים בה

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מז"ט בשיר ושבחה, קדם ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, תומך כוללינו הק' בכל עת תמיד, חיים שיש בו כל מעלה ומידה נכונה, מאיר פנים לכל אשר אליו פונה,

הרבני הנגיד הנכבד

מוה"ר חיים מאיר ווייס הי"ו

מנכבדי קהילתינו הק' בארא פארק יע"א

לרגל שמחתו בהכנס נכדו ני"ו לעותו"מ

בן בנו ידידינו היקר והמהולל, תומך נלהב לטובת הכולל

כמר משה ווייס ני"ו

אב"י בעיה"ב לאנדאן יע"א

יה"ר שתזכו לראות ולרוות רב תענוג ונחת מהם ומכל יוצאי חלצכם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המכרכים ביקרא דאודייתא

הנהלת הכולל

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

אם בחוקתי תלכו - שתהיו עמלים בתורה (רש"י)

בעת כהונתו של הגאון רבי משולם איגרא כרב בעיר טיסמניץ, נכנסו אליו פעם שני בעלי בתים מעיר הסמוכה לדין תורה, כששמע הרב את הויכוח והבין חומר הענין השיב להם שיחזרו למחרת ואז ישיב להם. כשיצאו מביתו החליטו שאינם יכולים להמתין עד יום מחר, והסכימו לחזור לעירם ואת דבר השאלה ישאלו להרב דמתא וכן עשו, כששמע אותו רב את שאלתם הקשה, ביקש מהם שימתינו שעה מועטת, ונכנס הרב לחדרו והתפלל להשי"ת בבכיות גדולות שיצילנו מידי בזיון שיוכל לפסוק את הענין הקשה שהובא לפניו, ואכן נתקבלה תפילתו ונפל בדעתו לפתוח איזה ספר והנה להפתעתו נתגלה לפניו אותה שאלה ממש, והתשובה בצידה, שמח הרב שמחה גדולה ומיהר לצאת אל בעלי הדין ופסק להם את דינם. לימים נזדמן להם לשני בעלי בתים האלו לשהות בעיר טיסמניץ, וחשבו בלבכם שהגם שכבר נפסקה להם שאלתם, בכל זאת מן הראוי להיכנס לרבי משולם איגרא לשמוע מה היה הוא פוסק בכגון דא, נכנסו אליו וביקשו ממנו מחילה על שלא שבו אליו בעת ההוא, אמנם עתה מבקשים הם לשמוע את תשובתו. ענה להם רבי משולם את תשובתו, והנה היה זה ממש אותו פסק שפסק להם הרב של עירם. אז סיפרו לו השנים את כל השתלשלות המעשה שכיון שהיתה שעתם דחוקה פנו אל הרב של עירם כדי שיפתור להם את שאלתם, ובתוך רגעים ספורים פסק לנו פסק זה. כששמע רבי משולם את דבריהם חשב בלבבו, שאם היה ביכולתו של אותו רב לפסוק שאלה כה חמורה תוך כמה רגעים, אז מן הסתם הוא גאון גדול וא"כ חייב הוא להקביל פניו. כאשר הגיע הגאון רבי משולם לבית הרב, תמה הרב על מה ולמה זכה לכל הכבוד הזה, וסיפר לו רבי משולם את כל הענין ושהתמלא התפעלות כיצד עלה בידו לפסוק במהירות רבה כ"כ שאלה עמוקה וקשה כזו. הודה לו הרב וסיפר לו כי אמנם לא ידע מה להשיב, וככה במר נפשו להשי"ת שיחלצהו מן המיצר ויעזרוהו למצוא את הפסק, וכן היה. כששמע רבי משולם את הדברים האלו נענה ואמר: "לכבות גם אנו יכולים, אולם הדרך הנכונה היא לעמוד" בתורה, אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה".

לא תרדה בו בפרך

מעשה בהגאון רבי ישראל סאלאנטער זצ"ל ששהה פעם בדרכו אצל אכסניא אחת, שקיבלוהו כמוכרן בכל הכבוד הראוי לו, כשכל בני הבית עומדים לפניו הכן לשרתו, למלאות חפצו ורצונו. ויהי בעת הסעודה כשהתבוננו בו אנשי הבית לראות דרכיו ומנהגיו של אותו צדיק על כל דקדוקיו, והנה שמו על לב, שבשעה שנטל ידיו לסעודה, צמצם בשיעור המים ונטל במעט מים ממש לצאת ידי חובה. אף שהכד היה מלא וגדוש במים, ויתמחה האנשים בלבם הן ידוע אמרם ז"ל (שבת סב) דמי שנטול ידיו מלא

חפנים מים נותנים לו משמים מלא חפנים טיבותא ומה גם שהיה כאן מים די והותר. לאחר שהרהיב אחד עוז ושאלוהו על כך נענה לו אותו צדיק ראיני את טירחת המשרתת בלכתה כל פעם להביא המים ממרחקים לפיכך אמרתי בלבי אל אחיה מן המהדרין במצות על חשבונה של ריבה זו.

ולא תגעל נפשי אתכם

כשחזר הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע מרבו המגיד הק' ממעזריטש זי"ע, שאלוהו מה למד אצל רבו, השיב עד הנה הייתי עוסק בתעניות וסגיופים כדי שגופי תוכל לסבול את הנשמה, עתה נוכחתי לדעת שהגוף מלומד בניסים הוא על שהנפש סובלו ואינו נפרד ממנו, ופירוש בזה הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע את הבטחת בעל הרחמים הקב"ה, ונתתי משכני בתוכם, היא הנפש המחיה שבכם, ואינכם צריכים לירא שמא תיפרד מגופכם, ולא תגעל נפשי אתכם. וכן פירוש הפ' תורת ה' תמימה משיבת נפש, אחת מסגולותיה של התורה היא, שהיא משיבה את הנפש לגופה ועוצרת בה שלא תיפרד מן הגוף.

לא מאסתים ולא געלתים

הגה"ק ר' שלמה קלוגער זי"ע כותב באחד מתשובותיו אשר בכתב יד קדשו, וזה לשונו: שמעתי אומרים בשם הגאון הנודע ביהודה"ה שאמר בעת התחלת הגזירה לקחת מאחינו בני ישראל לצבא, ואז אמר המושל שהוא עושה כבוד לישראל בזה, כי אז היה הרשות שיכולין להיות שרי צבא, אמר הגאון הנ"ל שקללה זו מרומזת בתורה במה שנאמר בתוכחה "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם", והכוונה שבמה ש"לא מאסתים ולא געלתים" בעיני באמות וחלקו להם כבוד, זה הוא אך ורק בכדי "לכלותם להפר בריתי אתם" שיהיו מחללי שבתות ואוכלי בשר השקץ והחזיר, עכ"ד.

וכל ערכך יהיה בשקל

הגאון רבי זלמן מווילנא זי"ע הלך לגביר אחד אודות דבר צדקה, והתנצל לפניו הגביר ואמר לו: אשאל מכוך תורתו אם עפ"י דין מותר לי ליתן מעות אחרים, כי הנני בעל חוב גדול יותר מרכושי, ולא השיב לו הגאון, ובתוך כך בא חייט אחד עם מלבוש יקר מאוד, ושאלו הגאון ז"ל: אם אמת כדברך, למה לך מלבוש יקר כזה במעות אחרים, והשיב הגביר שגם זה הוא לוקח בהקפה, נענה הגאון ז"ל ואמר: עתה אני מבין פשט הפסוק (ירמיה ט. ט) "שבתך בתוך מרמה במרמה מאנו דעת אותי" דהכל מרמה וכל שבתך במרמה, אבל לצורך צדקה אתה איש אמת, "במרמה מאנו דעת אותי", ואינך רוצה לעשות עכ"פ מכסה קטנה עבור צדקה עכ"ד ודפח"ת, ובוה אמרתי לפרש הפסוק בפרשתו "וכל ערכך" אשר לצרכיך יהיה ג"כ "בשקל הקודש" בדברים שבקדושה. (פרדס יוסף)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנות"ק על טהרת הקודש

פרשת בה"ב

מו"ה יודל ווערצבערגער ני"ז

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה יצחק טובי פריעדמאן הי"ז

המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שווארץ שליט"א

מו"ה שרגא אלחנן ווערצבערגער ני"ז

המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה יצחק אליעזר ליכטמאן הי"ז

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארץ שליט"א

מוה"ר ליפא פריעדמאן הי"ז

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארץ שליט"א

מו"ה אברהם מענדל ווערטהיימער הי"ז

המלמדים: הר"ר יעקב מאיר ראזנבערג שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאקער שליט"א

מו"ה ישראל דוד יואל ראטשטיין הי"ז

המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מרת (אברהם) שלאגער תחי

המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מוה"ר שאול פריעדמאן הי"ז

המלמד: הר"ר נפתלי פאלאטשעק שליט"א

מו"ה אברהם יושע בערקאוויטש ני"ז

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה יצחק יחזקאל דוד קרויס ני"ז

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה מנחם הירש הי"ז

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה דוד תנב"ל ווייס הי"ז

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה מאיר משה גרין הי"ז

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה שלום אלי טעללער ני"ז

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה מרדכי באקא ני"ז

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

מו"ה משה יודא גאלדבערגער הי"ז

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה ישראל דוד וויינבערגער ני"ז

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יוקף לזכותם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

שנה מתבטלים ב' חדשים מלימוד התורה דהיינו ניסן ותשרי ימי הקציר והבציר וכמו שאמר רבא לתלמידיו (גמ' סנה' ל"א): במטותא מינייכו ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתחוזו קמאי כי היכי דלא תטרדו במוזונייכו כולא שתא, נמצא שבששה שנים הם י"ב חדשים ולכן באה השמיטה כדי שיהיו פנויים ללימוד התורה י"ב חודש להשלים מה שחסרו בהששה שנים, ולכן כתב בה"ד סיני רמז על בת קול שיוצא מהר זה ואומרת אי להם לבריות מעלבוניה של תורה וכיון שיש עלבון התורה י"ב חודש לכן בא השמיטה לכפרה ושפיר מובן ענין שמיטה אצל הר סיני ע"ד הנחקק, ומענה י"ל דלכן כתיב שש שנים תזרע שדך והרות טעם של מצות שמיטה משום דשש שנים תזרע שדך ואספת את תבואתה לכן בכל שנה אתה בטל מן התורה ב' חדשים ימי הקציר והבציר, לכן להשלים זאת, ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ כדי ללמוד בתורת ה' י"ב חודש.

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ, ונ"ל המשך הפסוקים עפ"י דאיתא בספר חסידים שני שונאים לא יקברו זה אצל זה, וכן לא יקברו צדיק אצל רשע, ופעם אחת רצו לקבור רשע אצל צדיק והיה נחש כרוך על פי המערה, ור"ש אם בחוקות תלם ויהיו כל ישראל עושים רצונו של מקום ולא יהיו רשעים, וכמו"כ ונתתי שלום בארץ, שלא יהיו שונאים זה את זה, ולכן ושכבתם שתוכלו לאחר מיתה לשכב בשלום, ואין מחריד שיקברו שני שונאים זא"ז או צדיק אצל רשע, כי יהיה שלום בין כולם, ואז והשבתי חיה רעה מן הארץ שלא יהא נחש כרוך ע"פ המערה מפני שכולם יהיו צדיקים. (דברי מהרי"א)

☆

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ, ונ"ל עפ"י שנתאמר בכנענים (שמות כ"ג ל') מעט מעט אגרשנו מפניך פן תרבה עליך חית השדה, נמצא שבכל עת צריכים הכנענים לישאר בארץ מטעם פן תרבה עליך חית השדה, אמנם כשאין חיה רעה בארץ יכולם לגרש הכנענים כולם. וזה כוונת הפסוק וישבתם לבטח בארצכם, ולא יצטרך לישאר אפי' כנעני אחד בארץ, אך לכאורה יש לדאוג פן תרבה עליך חית השדה, לכך הבטח והשבתי חיה רעה מן הארץ. (תפארת יהונתן)

☆

עוד יש לפרש המשך הפסוקים ונתתי שלום בארץ והשבתי חיה רעה מן הארץ, עפ"י דאי' במדרש (ילקוט שמעוני ח"א רמז ס"ח) על מה שאמר חז"ל "גם את הארץ ואת הדוב הכה עבדיך", שהוא סימן לגיבורי ישראל כשמכניעים לחיות רעות סופן להכניע גיבורי עכו"ם, וכן היה בשמשון שהכה את הארץ, וז"ש ונתתי שלום בארץ שלא יהיה מלחמות, ולכן והשבתי חיה רעה מן הארץ שלא יהיו צריכים עוד לסימן להרוג חיות רעות תחילה. (שם)

וידבר ה' אל משה בהר סיני, וברש"י הקשה מה ענין שמיטה אצל הר סיני, ונ"ל עפ"י שכתב בפרשת דרכים (דרוש כ"ב) על קשיית הרשב"א למה נתחייבו ישראל לגלות משום שלא קיימו תורה ומצוות, הרי היה להם טענת מודעה דכפה עליהם דכניגית (שבת פ"ח) ותרץ דלא ניתנה ארץ ישראל אלא בשביל התורה וכמאמרה"כ ויתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו וכו' ולכן הוכרח לגלות מארץ ישראל כיון שמתנה זו קיבלו רק בתנאי אם יקיימו התורה, עיי"ש. הרי דטענת מודעה הוא רק על מצוות חובת הגוף, אבל התלויות בקרקע לא חל חובת מודעה שהקרקע דורשת את שלה. ור"ש כאן בה"ד סיני שכפה עליהם את הה"ר כניגית לכאורה איכא טענת מודעה, מ"מ במצות שמיטה שחובת קרקע היא מוכרחים אתם לקיים כי ע"י תנאי זה ניתנה להם את הארץ כנ"ל, וזהו בעון שמיטה ישראל גולים, שדייקא בעון זה שע"ז ליכא טענת מודעה. (בית דוד)

☆

כי תבואו אל הארץ וכו', שש שנים תזרע שדך וכו', וי"ל עפ"י דאמר ר' גמ' (ברכות ל"ח) דבזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים דכתיב ועמדו דים ורעו צאנכם, וא"כ בזמן שישראל עושים רצון השי"ת ועוסקים כל השבוע בתורה ועבודה ה' ומלאכתן נעשית ע"י אחרים כדברי הגמ' הנ"ל נמצא שכל השבוע הוא אצל בבחינת "שבת" ובשב"ק הוא אצל בבחינת "שבת שבתון", ולפי"ז איש דבכל פעם דכתיב תעשה מלאכה או יעשה מלאכה דמיירי ע"י אחרים והיינו בעושים רצונו של מקום דמלאכתם נעשית ע"י אחרים א"כ כל השבוע אצלם בבחינת שבת שפיר כתיב וביום השביעי "שבת שבתון" בתוספת אורה, אבל בפ"י יתרו דכתיב ששת ימים תעבדו ועשית כל מלאכתך, ולא נעשה מלאכתו ע"י אחרים ואין עוסק כל השבוע בתורה ועבודה לכך כתיב רק שבת לה' ולא שבת שבתון. והנה תיכף כשבאו לארץ ישראל וכל אחד הי' פונה לכרמו (כדאי ברש"י שלכן הי' ישראל במדבר ארבעים שנה דאם הי' נכנסים לארץ מיד הי' כל אחד פונה זה לכרמו וכו' ותורה מה תהא עליה עיי"ש) נמצא שמד כי תבואו אל הארץ אז ושבתה הארץ רק שבת לה', וקאי על שבת בראשית שכל אחד לא ירגיש רק בחינת שבת ולא שבת שבתון, יען כי שש שנים תזרע שדך ולא יהי מלאכתן נעשית ע"י אחרים, אבל ובשנה השביעית "שבת שבתון", היינו כל השבתות במשך שנת השביעית יהיה לך שבת שבתון, יען ששדך לא תזרע וא"כ יהיה לכם פנאי לתורה ויהיה כל השבוע אצלכם בבחינת שבת ולכן יהיה השבתות בבחי' שבת שבתון, והבן.

☆

כי תבואו אל הארץ וכו', שש שנים תזרע שדך וכו', וי"ל עפ"י שכתב בנחל קדומים לפרש הקושיא מה ענין שמיטה אצל הר סיני, עפ"י שכתבו המפ" בטעם השמיטה לפי שבכל

עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין אין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבירו

שיהיו בניו ובני בניו עד סוף כל הדורות עבדים לבניו ולדורותיו, משא"כ בח"ע וחב"ח דלא משכחת שיהי' לו וולדות דלישא אשה אינו יכול משום צד עבודת שבו, ולישא שפחה אינו יכול משום צד חירות שבו, א"כ לא יכול להתקיים אצלו והתנחלתם אותם וכו' ע"כ לא שייך ב"ה העשה דלעולם בהם תעבודו. משא"כ בחצ"י שפחה וחציה בת חורין דמהרה יבנה ביהמ"ק ויכול למוסרה לעבד עברי ויהיו הולדות שלו שייך שפיר לעולם בהם תעבודו, וע"כ שפיר מדמה הש"ס שפחה גמורה לחצ"י שפחה וחצ"י ב"ח לענין העשה, עכ"ד. וכוונתו דייקא לאחר שיבנה ביהמ"ק דהרי אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג, וא"כ בזה"ל לא שייך למימר שתינשא לע"ע, משא"כ כשיבנה ביהמ"ק במהרה, אז שפיר תוכל להינשא לו, ועיין בשו"ת בית יצחק או"ח סי' י"ח.

והנה הקוצה"ח (בסי' קע"א אות א') מחדש דחצ"י עבד וחצ"י בן חורין אינו קנין הגוף לרבו, וממילא אפי' ביום שעובד לרבו אסור לרבו לעבוד בו עבודת פרך מצד חירות שבו דהוי ישראל ובישראל אסור לעבוד עבודת פרך.

ועפי"ז מבאר ד' הרשב"א המובאין לעיל דלא שייך העשה דלעולם בהם תעבודו בח"ע וחצ"י ב"ח, אע"פ שביום שעובד אצלו רבו מתקיים לעולם בהם תעבודו, מ"מ כיון דאפי' ביום שעובד אצל רבו אסור לו לעבוד בו עבודת עבד, א"כ לא יתקיים העשה דתעבודו דמשמע עבודת עבד דייקא ולא סתם עבודות, עכ"ד הקצוה"ח.

ולפי"ד הקצוה"ח מיישב החת"ס (שבת דף ד) קושיית האחרונים על הרשב"א מחצ"י שפחה וחצ"י ב"ח, דסברת הרשב"א דלא שייך העשה בח"ע וחב"ח משום דאסור לעבוד בו עבודת עבד כד' הקצוה"ח.

והנה בב"מ (דף עג) איתא דאפי' בישראל גמור כשאינו מתנהג כשורה מותר להשתעבד בו וליכא הלאו דלא תרדה בו בפרך.

והנה בהמעשה בגיטין (ש"ס) דחצ"י שפחה וחב"ח שכפו לשחררה הרי כתבו תוס' (ש"ס) שהיא היתה משדלת אנשים לזנות עמה, וא"כ נמצא דהיתה מתנהגת שלא כשורה, ע"כ אפי' בהצד חירות שבה הי' מותר לעבוד עבודת עבד כדאמר' בב"מ, וא"כ שפיר הוי שייכא ב"ה עשה דלעולם בהם תעבודו, וע"כ הקשה הגמ' מההיא עובדא לאביי אע"פ דאביי איירי בשפחה גמורה, מ"מ התם שאני שגם בה הי' העשה דלעולם בהם תעבודו, וא"כ דמיא שפיר אהדדי, עכ"ד החת"ס, וכן מובא בכלי חמדה (בפרשתן) בשם הגאון בעל האבני נזר ז"ע.

בפרשתן (ויקרא כה, טז) לעולם בהם תעבודו. ובגמ' גיטין (דף מא): מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד דברי ב"ה אמרו ב"ש את עצמו לא תקנתם דלישא שפחה אינו יכול ולישא בן חורין אינו יכול והלא כתיב לשבת יצרה אלא כופין את רבו לשחררו, וחזרו ב"ה ואמרו כב"ש, עכ"ד המשנה.

והקשו בתוס' (ש"ס) האיך כופין את רבו לשחררו הרי קי"ל דאין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבירו, והמשחרר עבדו עובר בעשה דלעולם בהם תעבודו ואמאי צריך לשחררו בשביל שקיים מצוות פרי' ורבי'ה. והתוס' תי' דדוקא כשחטא בפשיעה לא אומרים לחבירו לעבוד כדי להצילו מן העבירה, כגון כשהדביק פת בתנור בשבת לא התירו לרדותו קודם שייאפה אע"פ שעל בישול ואפי"ה חייב איסור סקילה, ואם הי' מותר לרדותו ולסלקו קודם לכן יוכל להנצל מחיוב חטאת או סקילה מ"מ כיון דפשע א"א לאדם חטא וכו', משא"כ הכא בעבד שלא פשע, ועוד דהכא מצוות לשבת יצרה מצוה דרבים ושאני.

ובחי' הרשב"א (ש"ס) תירץ דהא דאסור לשחרר עבדו משום דלעולם בהם תעבודו, ובחצ"י עבד וחצ"י בן חורין כיון דעובד יום אחד לעצמו, א"כ ממילא לא שייך ב"ה העשה ד"לעולם בהם תעבודו וע"כ כופין את רבו לשחררו.

והרבה אחרונים תמהו על יסוד הרשב"א דאיתא בגמ' (גיטין מא.) דאביי אמר על שפחה דעבדי בה איסורא דאי לאו דא"ר יודא המשחרר עבדו עובר בעשה הוי כפינא למרי'ה לכתוב לה גט שחררו, והקשו בגמ' עלה הרי באיסורא לא אמרי' דעובר בעשה אם משחרר, ואי אפשר לומר דאביי סבר דאפי' באיסורא עובר בעשה, דהא א"ר יצחק מעשה בחצ"י שפחה וחציה בת חורין וכפו את רבה לשחררה, וא"ר נחמן בר יצחק דנהגו בה מנהג הפקר, עכ"ד הגמ'.

והקשו לפי"ד הרשב"א דבכ"ע וחב"ח ליכא עשה דלעולם בהם תעבודו, א"כ מה הקשה הגמ' על אביי הרי עובדא דאביי איירי בשפחה גמורה, ואז איתא שפיר לעשה דלעולם בהם תעבודו, וע"כ לא רצה אביי לשחררה משא"כ בההיא עובדא איירי בחצ"י שפחה וחצ"י בת חורין כדאיתא בגמ' ולפי"ד הרשב"א ליכא כלל עשה דלעולם בהם תעבודו, ע"כ קו' האחרונים.

והגאון מליסא ז"ל [וכן מובא סברא זו באריכות בשו"ת חת"ס אהע"ז ח"ב סי' קנ"א] מבאר ד' הרשב"א דכל העשה דלעולם בהם תעבודו הוא משום והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה, והיינו עבד שראוי לוולדות

דכל ישראל ערבין זה לזה, כמ"ש רש"י בר"ה (מח). דע"ב אמרי" בברכות אע"פ שיצא מוציא דיש לו חלק בחיובא של חבירו, ואי אפשר לומר מה לי ולחברי, ואם נעמיק ההסבר הוא, דהרי אם חבירו לא יקיים המצווה יהי' לו גם עבירה קטנה משום ערבות, וא"כ אומרים לאדם חטא עבירה קטנה כדי שיזכה חבריך במצווה ועי"ז גם אתה תינצל מחטא קל. וא"כ לפי"ז יש מקום לעיין לפי"ד הרא"ש בברכות הידועין דנשים לאו בכלל ערבות, נמצא דאין אומרים לאדם חטא בשביל אשה שלא תחטא דהרי אינה בכלל ערבות.

והכלי חמדה מהסס בזה שא"כ נמצא הלכה מחודשת דחצי עבד וחצי בן חורין שאינו מתנהג כשורה אין כופין לרבו לשחררו, וא"כ צ"ע דבגמ' בגיטין לא מצינו חילוק וא"כ נתת דבריך לשיעורין, וצ"ע.

והמנחת חינוך (מ' שמ"ז) וכן בשו"ת בית יצחק (א"ח סי' י"ח) הקשו ע"ד הקצוה"ח שנעלם ממנו ד' הספרי (הובא במג"א סי' קס"ט) דדוקא בעבד עברי יש איסור לעבוד בפרך, אבל בישראל בן חורין ליכא איסור ומותר לרדות בו בפרך (ומהאי טעמא כ' המג"א דפועלים שלנו דין בן חורין יש להם) וא"כ אי אפשר

לומר דמחציו עבד וחציו בן חורין יש איסור לעבוד בפרך מצד חירות שבו, אדרבה הרי מצד חירות שבו ליכא שום איסור, ומצד העבדות הוי רק כפועל כיון דעובד רק יום אחד לרבו ויום אחד לעצמו, וא"כ ממנ"פ מותר לעבוד בו בפרך.

והבית יצחק (שם בשו"ת) [וכן מבואר בארוכה בקהילת יעקב גיטין (סי' כ"ז)] תירץ דהא דבשאר ישראל ובני חורין ליכא איסור דלא תרדה בו בפרך, הרי ביאר הרמב"ם לפי שאינו עושה אלא מרצונו ומדעת עצמו דהרי אינו עבד עברי ועובד מדעתיה דנפשיה, ולכן אינו בכלל לא תרדה בו בפרך אבל כאן בחצי עבד וחצי ב"ח דמצד הדין מוכרח לעבוד יום אחד אצל רבו ואי אפשר לו להסתלק מזה, וכשעובד דומה ממש לעבד עברי, וע"כ איכא שפיר ב"ה איסורא דלא תרדה בו בפרך, וא"ש.

ודבר נפלא איתא בשו"ת כתב סופר (א"ח סי' ס"ב) דהרי במצווה דרבים או בשאר דוכתי'ה דאמרי' ב"ה דשפיר אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבריך הרי הטעם משום

צדקת רבי מאיר בעל הנס
כולל עצי חיים
ב"ב
אגודת הקהילה הוותיקה
אלקא דמאיר עננו

תושבי בארא פארק שיחיו
קופע אין די פאסן צו שטיצן די הייליגע צדקה
פון רבי מאיר בעל הנס

ביים דינער השנתי
וואס וועט אי"ה פארקומען
דעם קומענדיגן דאנערשטאג פ' במדבר
אין הילמאן פלאזא (קומה ב')

להחזיקת לומדי תורה
עניי ארץ ישראל

קהל יטיב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק יצ"ו

ביהמ"ד דחסידי סאטמאר

רח' רמב"ם

ביהמ"ד בית יהוסף

זרון מא"ד

ביהמ"ד הגדול ויואל משה

שיכון קרית יואל

בס"ד

נגדע ארז בלבנון

המומים ורצוצים מבכים אנו מרה את הסתלקותו של רב האי גאון וצדיק אמת, חסידא ופרישא, בוצינא קדישא, המאי"ר הגדול לממשלת התורה וההוראה, הי" דבוק ומקושר לדבותינו הק' עצי התמרים, עמד בראש מערכות ישראל ללחום מלחמת ה' בעוז ובגבורה, העמיד על תילה את מערכת הכשרות והשחיטה, רבים הלכו לאור תורתו הבהיר, שר התורה עמוד הימיני, פוסק הדור ותפארתו, גאון ישראל ומגיננו, ידיד נאמן ליבלחט"א כ"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

הגאון האדיר עמוד ההוראה

רבי מאיר זצוק"ל

בראנדסדארפער

חבר בי דינא רבה עיה"ק ירושלים תובב"א

אב"ד דק"ק תולדות אברהם יצחק ומח"ס שו"ת קנה בושם

נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

ביום כ' אייר תשס"ט לפ"ק

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

פנינים והידושים בגמרא מס' הגיגה הנלמד במסגרת חבורת "סודי התורה"

מ"נ ע"י אחד המגי"ש שליט"א

פניני התורה

אליהו הנביא מקריב תמידין בזמן הזה

קרבת גשמיית או רוחנית

הנהגה מפשטות דברי החיד"א משמע דכוונתו דאליהו הנביא מקריב קרבנות ממש, ואין הכוונה על קרבנות רוחניות, מדכתב אף שהוא שמם שהרי בקדושתו עומד, וגם ממה שכתב דקרבן תמיד צריך להיות משל ציבור, שאפשר שגזרו לו קופות מתרומת הלשכה.

ועיין בגמרא (פנחות דף ק"י) דמיכאל שר הגדול עומד ומקריב קרבנות על המזבח, ועיי"ש בתוס' שכתבו וז"ל מדרשות חלוקות, יש מי שאומר שנשמותיהן של צדיקים, ויש מי שאומר כבשים של אש עכ"ל.

בגמרא (ו'): "עולת תמיד וכו' ר"ע אומר קרבה ושוב לא פסקה".

ומבואר בספרים דכוונת רבי עקיבא "שוב לא פסקה", שגם בזמן הזה שאין לנו כהן בעבודתו ולוי בדוכנו וישראל במעמדם נמי מקריבים קרבן תמיד, אך לכאורה צ"ע.

אמנם ידוע דברי החיד"א (מדבר קדמות מערכת א' אות כ"ט) וז"ל: "אליהו זכור לטוב מקריב תמידין בבית המקדש אף שהוא שמם, שהרי בקדושתו הוא עומד, ואפשר שגזרו לו קופות מתרומת הלשכה כדי שיהיו באים משל ציבור, ואינו רחוק שאבות העולם עומדים עליו למעמד, והימן ואסף וידותן משוריים וכו'".

הישמח משה ראה איך שאליהו הנביא מקריב קרבן תמידין

וידועים מש"כ ביטב לב (פרשת אמור) "מקובלני ממורי זקני זללה"ה בעל ישמח משה, כי פעם אחת אחר שסיים תפלת שמונה שיערה, עלה בלבו להתפלל ולבקש שיראו לו את האמור בספר עשר מאמרות שבית המקדש של מעלה לא נחרב, ומקריבין עליו קרבנות גם בזמן הזה, והתפלל וראה עין בעין את אליהו לובש בגדי כהן גדול עומד ומקריב התמיד כסדרו" (ועי' באריכות מש"כ בזה בגליונינו להג הפסח ומשם תדרשנו לטובה).

ולפי זה א"ש דברי רבי עקיבא על עולת תמיד "קרבה ושוב לא פסקה", דאליהו הנביא מקריב קרבן תמיד גם בזמן הזה.

הוי גולה למקום תורה

בגמרא (דף ה'): "רב אידי אבוב דרבי יעקב בר אידי הוה רגיל דהוה אזיל תלתא ירחי באורחא".

באור החיים הקדוש בפרשתו על הפסוק אם בחוקתי תלכו, ופירש רש"י שתהיו עמלים בתורה, כתב לפרש שצריך לגלות למקום תורה, ורק על ידי כך תונטח הצלחתו בתורה.

צא ולמד מהתנאים ואמוראים שהיו גולים ללמוד תורה, וכמבואר בכתובות (ב"ב). ומצינו לאותו חכם שהיה הולך במשך שלשה חדשים לבית המדרש, וחזר שלשה חדשים להגיע לביתו, כדי לעסוק בתורה בבית המדרש יום אחד, וזהו כדי ללמודו שאין נכון לאדם ללמוד בביתו כי יטרידהו בצרכי הבית. על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ויסע מעירו ושער מקומו ללכת אחריה, עיי"ש.

לעיני"ה הרה"ה ר' ישראל טרעגער ז"ל

ב"ר יעקב ארי' הכהן ז"ל
גלבי' כ"א חשו' תשס"ט לפ"ק

וזו' האה"ה מרת צירל צפורה ע"ה

ב"ר משה וידא ז"ל
גלבי' ו"ט טבת תשס"ח לפ"ק

לעילוי נשמת

הרה"ה ר' אלטער דוב איצקאוויטש ז"ל

בן ר' יוסף ז"ל
גלבי' ע"א אייר

Rabbi Shulem L. Teitelbaum

4915 15th Ave. Brooklyn NY 11219
Tel. 718-851-7879

שלום אליעזר טייטלבוים

רב דקלה יטב לב סאטמאר
15 מע עוו. ברוקלין ניו יארק

אל מע"כ ידידי היקר והנעלה הי"ו

הננו בזה להזמין בקריאה של חיבה לבוא ולהשתתף

במסיבה השנתית

שהנני עורך למען החזקת מבצר התורה

כולל "עצי חיים" בארה"ק

לצדקת רבי מאיר בעל הנס

אשר בצילו חוסים קרוב למאה אברכים תלמידי חכמים, מרביצי תורה, וזורי הוראה

הכולל הק' נתייסד ע"י כ"ק אמו"ר הגה"ק זצ"ל ע"ש אביו כק"ז הגה"ק מרן בעל
ה"עצי חיים" ז"ע, בכדי למלאות רצון אבותיו רבותיה"ק לייסד כולל בארה"ק לצדקת
רבי מאיר בעל הנס, וראה בזה ענין של כיבוד אב לתקן בית תלמוד לשמו ולזכרו הבהיר

ש ת ת ק י י ם א י ם ה

יום ה' פרשת במדבר, כ"ז אייר תשס"ט

(ולמספ' 09' 21st May)

באולם המפואר הילמאן פלאזא

5301 14th Avenue

בשעה 8:30 בערב

בהשתתפות אחי כ"ק מרן שליט"א

איתן תקותינו שמע"כ אשר כבוד אמו"ר ז"ע יקר בעינו יקים רצון צדיק, ויבוא לעזרתנו למען קיום הכולל המעטירה וישתתף בעין יפה
וברוח נדיבה למען תמיכת אחינו לדעה בארה"ק יצ"ו בכדי שיוכלו להמשיך לישב באהלה של תורה בהרחבת הדעת, ובודאי זכות התנא האלקי
רבי מאיר בעל הנס ז"ע בצירוף זכות אבוה"ק מייסדי הכולל יגן על כל המשתתפים להתברך בכל מילי דמיטב, עדי נוכח לביאת משיח צדקינו בב"א

ובצוץ העצבה והיכרות
לשאלם הולך שלפני

קיצור דינים, מבטקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

הלכות ברכות (ל"ד) המשך אופני אכילה של פירות וירקות

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

קיצור מגליון הקודם

פירות וירקות יש מהם שנאכלים חיים [אינם מבושלים], ויש מהם הנאכלים מבושלים, ויש מהם הנאכלים בין חיים ובין מבושלים, וברכתם תלוי כפי דרך אכילתן, דכשהם נאכלים כדרך שרגילים לאוכלם, מברכין עליהם ברכתן הראויה, וכשנאכלים שלא כדרך אכילתן הם מאבדים ברכתם ומברכים עליהם שהכל.

פירות וירקות הנאכלים חיים

פירות וירקות שדרך אכילתם היא כשהם חיים, ולאחר הבישול הם משתנים ונעשים גרועים יותר - כשהם חיים מברך עליהם ברכתם הראויה, ולאחר הבישול מברך עליהם שהכל.

עלי חסה, עלי כרוב, האוכלם כשהם חיים - מברך עליהם בורא פרי אדמה (בש"ע סי' ר"ה סעי' א' איתא דכרוב טוב יותר כשהוא מבושל מכשאוכלן חי, וכשהם חיים מברך שהכל, ולאחר בישולם אדמה, וכ"כ במשנ"ב ס"ק ד' לגבי עלי חסה דחיים מברך שהכל ורק כשהם מעורבים בשמן וחומץ מברך אדמה, אולם בזמנינו נשתנה המציאות שעלי הכרוב והחסה דקים וראויים לאכילה אף כשהם חיים, ולכן האוכלם חיים מברך אדמה, כ"כ בס' כף החיים ס"ק ח' לגבי כרוב דש מינים הראויים חיים).

עלי חסה עלי כרוב מבושלים - אם לאחר הבישול לא נשתנו מטעמם וראויים לאכילה ברכתם אדמה, ואם נשתנו ואיבדו מטעמם הטוב לאחר הבישול ברכתם שהכל (דמחבר פסק לבכרוב לאחר הבישול ברכת האדמה דהם טובים מבושלים, אולם בזמנינו יש שכתבו דנשתנו לאחר הבישול ממילא ברכתם שהכל).

כרובית וכמו"כ ירק הנקרא ברקולי - בין כשאוכלם חי ובין כשאוכלם מבושל מברך בורא פרי האדמה, דראויים חיים ומבושלים.

וכל זה כשאכלם שלא בתוך הסעודה, ואף שאינם משמשות כטפל לדבר אחר (משנ"ב סי' ר"ה סק"ד) צנון, צנונית [שאינם חריפים כל כך ודרך לאוכלם בפני עצמם] - כשהם חיים מברך עליהם אדמה, וצנון חריף שאין הדרך לאכלו בפני עצמו מפני מרידותו נחלקו בזה האחרונים להשווה"ר (סי' ר"ה ס"א) מברך אדמה, ולהחיי אדם (כלל נ"א ס"ב) מברך שהכל (משנ"ב סי' ר"ג ס"ק י"ד) וכשהם מבושלים מברך שהכל.

הערות לגליון הקודם

בגליון הקודם כתבנו לגבי ענבים מבושלים דמסתבר שברכתם שהכל, כיון דאין דרך בני אדם לבשלם אלא לאוכלם חיים, וגם דאין טעמם מושבת. והעירוני דמצוי מאוד כשעושים "קוקטייל פירות" מתערובת של פירות מבושלים, ומניחים שם גם ענבים, האם אז ברכתם העץ כיון דבאופן כזה הדרך לבשלם (והיינו בענין שמברך במיוחד על הענבים, אבל כשמברך על הכל ביחד אז כבר כתבנו בדיני עיקר וטפל מחלוקת הפוסקים אי אזלי בתר רוב התערובת).

ושאלתי את הגאון הראה"כ שליט"א ואמר דדעתו שאף בזה בכתו שהכל כיון דהולכים אחר רוב דרך אכילת הפירות, וענבים רוב אכילתם הוא כשהם חיים.

*

לגבי קטניות כתבנו שהאוכלם חי מברך שהכל כיון שאין הדרך לאוכלם חיים, ובזה נכלל שעועית [באנדלעך] או אפונה כשהם טריים.

ולגבי בוטנים כתבנו גם דברכתם שהכל כשהם חיים, וכמה העירוני דדרכם לאכול בוטנים אף כשהם חיים, ולפי"ז צריך לברך אף בעודם חיים האדמה.

קחו ברכה אל תוך בתיכם

נעמט אריון אין שטוב

דעם הייליגן רבי מאיר בעל הנס פושקע

פון כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק

צדקת רבי מאיר בעל הנס

רופט: 917-880-2712

צו באקומען אונזער פושקע קען מען זיך ווענדן צו:
מו"ה יצחק אייזיק מנחם וויזל הי"ו
וואס איז געשטעלט געווארן דורך רבינו שליט"א אלס גבאי קודש פונעם כולל

Yetev Lev

D'satmar
Eretz Yisrael Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל דיסאטמאר
בארץ ישראל ת"ז

בס"ד

ברוך הבא בשם ה'!

מעמק לבבינו קולינו נרימה בברכת ברוכים הבאים אל מעלת כבוד העמד בראש קהלתנו הק' בעיה"ק ירושלים ת"ז, המאור הגדול לממשלת התורה והיראה, מי כמוהו דולה ומשקה מתורת רבותה"ק, מורה ומדריך אברכי קהלתנו ע"ד המסורה, נודע בשערים בשיעוריו הנפלאים בכל מקצועות התורה, שפתותיו שושנים נוטפות מור ואהלות בשפה ברורה ונעימה, דבריו היוצאין מן הלב נכסין ללב שומעיו, כבוד שמו תפארנו

הגאון הצדיק חסידא ופרישא

רבי משה טייטלבוים שליט"א

דיין ומורה צדק דקהלתינו הק' בעיה"ק ירושלים ת"ז

אשר נעתר לבקשתנו לבוא מהתם להכא לפאר את

מעמד "יום חינוך הטהור"

שיתקיים אי"ה ביום ג' במדבר הבעל"ט - באולם קאנטינענטאל

וישא את נאוכו בתור

"נואם הכבוד"

וינסוד עדות נאמנה אשר ענינו ראו ולא זר במסגרת מוסדותינו הק' בעיר ה' שמה

שמעו ותחו נפשכם!

יהא בואו לברכה ולהרמת קרן מוסדותינו הק'

המקבלים פניו באותות הכבוד והערצה כראוי וכיאות

הנהלת המוסדות בארה"ב

**תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים
של בעלי היולולא אשר בשמותם נקובים**

היולולא רצדיקיא

**הגה"ק רבי יקותיאל יודא בן הגה"ק רבי חיים צבי טייטלבוים זי"ע מסיגעט
בעמח"ס "יד יקותיאל" יומא דהיולולא כ"א אייר (תש"ה)**

הגה"ק ר' זלמן לייב טייטלבוים זי"ע נולד בשנת תרע"ב בעיר סיגעט לאביו מרן הע"צי חיים זי"ע ולאמו הרבנית הצדקנית מרת ברכה סימא בת הרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט זי"ע בנו של מרן הק' מצאנו זי"ע ונקרא על שם זקינו הק' מרן הייטב לב זי"ע.

בשחר טל זלדונו כבר ה"י ניכר עליו כי לגדולות נוצר, ושמו הטוב הלך לפניו לעיני וחסים טובא, ולבעל כשרון נפלא באופן יוצא מן הכלל, ובהיותו עלם צעיר שלחו אביו ללמוד אל הגאון ר' חיים הלוי היילער זצ"ל אשר היה ממקורבי ותלמידי העצי חיים, לאחמ"כ בימי בחרותו למד בישיבת אביו הק' בסיגעט, וככה נתעלה מעלה מעלה על ברכי אביו, ובסוף ימי אביו למד עם אביו הק' בכל יום שיעורים תמידים כסדרן.

אולם לא ארכו לו ימי השלוה תחת צל אביו הק', ובשנת תרפ"ונסתלק מרן העצי חיים בדמי ימיו, כשהוא בחור צעיר לימים כבן י"ד שנים.

עוד קודם הלוי נמנו וגמרו החסידים למנות אותו למלא מקום אביו על אף גילו הצעיר, ותיכף אחרי הלוי נכנס אליו הגה"ק ר' שאול בראך מקאשוו זצ"ל עם פיתקא בידו, והתחיל ר' זלמן לייב לבכות ואמר: "וואס וויל דער קאשוויער רב פון מיר, קען איך דען זיין רב און פירן די עדה הקדושה וואס דער טאטע האט געפיהרט", וכה בכה בדמעות שלישי, ואמר לו הגה"ק מקאשוו שיעשה זאת לכבוד אבותיו, גם אמו פקדה עליו לקחתו ואמרה לו שאם צדיקים גדולי הדור מוציין כן הרי מצוה לשמוע דברי חכמים, וכשמעו זאת לא סירב עוד וקיבל הפיתקא, וכן נתן לו הגה"ק ר' אברהם שלום האלבערשטאם מסטראפקוב זצ"ל וקראו והאציל את ברכתו, ואחר כך נכנסו אצלו למעלה ממאה רבנים עם פתקאות, וככה נתמנה לרב ואב"ד דק"ק סיגעט.

מטעם היותו צעיר לימים מינו גם בי"ד מיוחד שיעורו להרב הצעיר להנהיג את העיר, וכראב"ד שימש הגה"ק ר' שלמה דוב הלוי העלער זצ"ל, וכחברי הביד"צ שימשו הגה"ק ר' מאיר דוד טאבאק זצ"ל, והגה"ק ר' יקותיאל יודא גראס זצ"ל אב"ד בערעשט שהי' מנכדי מרן הייטב לב זי"ע והוא גם הנהיג את הישיבה.

בעת ההוא גם נתארס עם הרבנית הצדקנית מרת רחל בת דודו מרן רביה"ק זי"ע, וביום ד' פרי' וישלח ט"ז כסלו שנת תר"ץ התקיימה החתונה ברוב פאר והדר בעיר קראלי ששם כיהן או מרן רביה"ק ברבנות, אחרי החתונה נשאר ר' זלמן לייב סמוך על שולחן חותנו רביה"ק זי"ע בעיר קראלי, ובחודש אייר נסע בחזרה לעיר סיגעט לקבל עליו את עול הרבנות בפועל, ונערכה בעיר סיגעט קבלת פנים גדולה לכבודו וגם רביה"ק נסע אתו עמו לפאר את מסיבת הקבלת פנים, ור' זלמן לייב נשא אז דרשה נפלאה בביה"כ הגדול בעיר, אבל לדאבוניו ולדאבונו לב כל בית ישראל לא ארכו ימי השמחה, ובשנה שאחרי החתונה ביום ר"ח ניסן שנת תרצ"א לפ"ק נפטרה ל"ע הרבנית הצדקית מרת רחל ע"ה.

בחודש אלול שנת תרצ"ג לפ"ק נשא ר' זלמן לייב בזיוו"ש את הרבנית הצדקית מרת גיטל יהודית ע"ה בת דודו הגה"ק ר' משולם ושא יצחק האלבערשטאם ז"ל בן זקינו הרה"ק ר' שלום אליעזר האלבערשטאם מראצפערט זי"ע, הרבנית הצדקנית עמדה לימין בעלה הגדול ועזרה לו בניהול עניני העיר, ובפרט ידוע עזרתה בעת שהתחילו הצרות במדינת אונגארין ור' זלמן לייב עסק אז רבות בהצללת נפשות עמדה היא לימין בעלה בעור וסיוע רב, כנס הראשון נולד להם רק אחרי עבור חמש שנים מהחתונה ויקרא שמו בישראל חיים צבי ע"ש אביו הק' העצי חיים זי"ע, ואחר עבור עוד שלש שנים נולדה להם בת ויקרא שמה בישראל רחל ע"ש אמה של הרבנית מרת רחל ע"ה.

כשחזר לסיגעט אז או ראו את ר' זלמן לייב כהאיש הראוי לאותו איצטלא לישב על כסא הקודש שישבו עליו אבותיו הק', ידוע היתה העיר סיגעט בעיר מלאה חכמים וסופרים חסידים ואנשי מעשה וכמעשה אבותיו עשה בהנהגת הקהילה לשם ולתפארת ולתהילה.

מסר נפשו עבור כלל ישראל

משך שמונה עשרה שנים ישב ר' זלמן לייב על כסא מלכותו בעיר סיגעט, אך את מנהיגות הרמה נראתה בימי המלחמה אשר מעל שמי יהדות אירופה נראו עננים שחורים וכבדים, וגם ביים קשים אלו הנהיג את ישיבתו הרמה ואף שהדבר הי' כרוך במסירות נפש ולא היה מגיע אוכל כראוי לפיהם של תלמידי הישיבה הכניס רבם ומאורם באותן ימים קשים השגות של מסירות נפש בתלמידיו הנאמנים ולמדו מתוך העוני והדחק.

באותן הימים הי' הרבה יהודים שגורשו לאוקריינא ועלה בידם לברוח משם חזרה לאונגארין, כמובן שיהודים אלו היו באונגארין ללא רשיון ואסור הי' להם להיות שם, כמובן שהיו צריכים להחבא ולהיות בסתר, כי אחרת היו תופסים אותם ושמם אותם במאסר, מיום ליום גבר מספר הפליטים האומללים וכמה פעמים הוכרחו להחליף את מקום מחבואם כי היו הרבה מלשינים ומוסרים שרצו בכל עבר ופינה, וחייהם היו תלויים להם מנגד, ופחדו וימם ולילה ולא מצאו מנוח לכף רגלם.

בחצרו של ר' זלמן לייב היה רפת ובית מתבן ועצים שהיה פתוח תמיד, והרבה מפליטים הנוודים מצאו מקום מחסה בדיר העצים של החצר ההוא, הפליטים האומללים ישבו שם על ערימת קש ותבן והתעכבו שם עד שפנו משם למקום אחר ומקומם מילאו פליטים אחרים, ככה נמשך הדבר זמן רב ואע"פ שהדבר היה כרוך בסכנת נפשות גדולה מסר ר' זלמן לייב נפשו לישראל, ולא השגיח על הסכנה ונתן מקום מחסה להפליטים.

באחד הימים תפסו השוטרים כמה עוברי אורח פליטים אשר הסתובבו בעיר סיגעט, והתחילו לחקור אותם בעינויים קשים ומרים, עד שכמה מהם הודו שהם מוחבאים בחצר של ר' זלמן לייב, תיכף ומיד באו ופרצו לבית הרב מחנה גדולה של חיילים, רבי זלמן לייב הצליח להחבא ולהחמק מידם, אך אחרי כמה תחבולות הצליחו אנשי השלטון הרשע לתפוס את ר' זלמן לייב והושיבוהו במאסר.

בתחילה לא ידעו לאן הובילוהו, אבל אח"כ הצליחו כמה עסקנים גדולים להודיע שהולכוהו בבית המאסר הנורא ב"הידאש נעמעטי", עסקנים חרוצים התחילו לעשות פעולות לשחרר את הצדיק מידי הרשעים, אבל לא עלה בידם, או נכנס רביה"ק זי"ע בעובי הקורה וטיכס עצות איך להציל את בן אחיו הצדיק משבוי, רביה"ק ציוה לפנות להרב שמואל זאנויל כהנא פראנקיל ראש לשכת הארטאדקסים, והוא יעץ לפנות אל הד"ר פערעני, הד"ר פערעני היה מושל בעיר ומחוז סיגעט עוד בימי העצ"ת, ועכשיו כבר היה איש זקן וכבר לא היה לו דעה בעניני המלוכה, בפרט בשעת המלחמה שהרשעות גבר בכל המדינה והחסידים אומות העולם היו יראים מלהביע את דעתם.

רביה"ק החליט אז לשלוח את בתו הרבנית הצדקנית מסעמיהאלי ע"ה להשתדל אצל ד"ר פערעני שידבר עם המיניסטער ד"ר קאזמא שהיה שונא יהודים והבית מאסר ב"הידאש נעמעטי" היה תחת פיקודו, לא קל היתה המשימה

הזאת, אבל הרבנית עשתה כמצות אביה הק' והלכה לד"ר פערעני ואמרה לו שבנו של העצ"ת אשר הד"ר פערעני עוד זכר אותו הושב במאסר ומאשימים אותו באשמת ריגול נגד המדינה, והיא ביקשה בתחנונים שהוא יתערב לטובתו וינצל את קשריו לשחררו, הד"ר פערעני נרגש מאוד מדבריה ואמר כי אין שום ספק אצלו שהאשמות הם משקר יסודם, ואכן קרא ע"י הטעלעפאן את ד"ר קאזמא ואמר לו כי הוא מכיר מקרוב את משפחת טייטלבוים, והוא יודע שהם אנשים צדיקים וישרים, וחלילה להעלות על הדעת שהם יעשו פעולות נגד המדינה, ולבסוף אמר שיוציאוהו מהמאסר והוא מקבל עליו את האחריות שהוא יעמוד לדין, ואכן דבריו עשתה פירות והד"ר קאזמא נתן צו לשחררו, אמנם אח"כ נערך נגדו משפט קשה ונקנס בקנס של כמה מאות פענגא, העסקנים אספו את הסכום הדרוש ופדו אותו מידי הרשעים, אולם כעבור זמן קצר שוב הלשינו עליו ר' זלמן לייב הצליח להימלט על נפשו וברח דרך גנות ופרדסים יחד עם משמשו ר' נחום הערש ע"ה והגיע עד לסעליש והסתתר עצמו בבית אחד מחסידיו ר' יעקב בערקאוויטש, הרשעים שלחו להודיע למעריציו שהם מוכנים לשחררו בעד בצע כסף ובלבד שיצא ממחבואו, הוא נתן אימון לדברי "המשתדלים" שבאו עליו בערמה, והנה אך יצא יצא, תפסו אותו השוטרים הרשעים שארבו לו, והובילוהו להגעטא, שם אלצוהו לעבוד עבודת הפרך לחטוב עצים ושאר עבודות בזווית, ואף גזזו את זקנו והתעללו בו, ורק כעבור כמה חדשים אחרי שהשתדלו עבורו ופדו אותו בסכום כסף גדול שחררוהו משם, הוא חזר לסעליש ובשבו לשם לא יצא מפתח ביתו מחמת הבושה שניטל ממנו פאר זקנו.

לפני שובו לסיגעט דרש דרשתו האחרונה לפני קהל של אלפי יהודים, ועורר את העם להיות מוכן לקדש שם שמים ולמסור את נפשם בעד קדושת שמו ית', דבריו השאירו רושם עז על אלפי שומעיו, כעבור ימים אחדים חזר לסיגעט, נטל לידו את עניני הרבנות, והכין את בני קהילתו לקראת הבאות, ביום אחד נפרצו החיילים באמצע השיעור כשלמד על תלמידיו, וביקשו את הניירות של כולם, ונתגלו על כשלושים איש שהם פליטים ואסורים להמצא שם, ואז לקחו אותם למאסר ובראשם רבם ר' זלמן לייב, וסבל שם צרות רבות והעבירו אותו מתפיסה לתפיסה וקיבל מכות אכזריות, וכשיצא מהתפיסה כבר כבשו הדייטשן ימ"ש את אונגארין והוא תיכף נכנס אל הגעטא.

בחודש אייר שנת תש"ה הובלו כל העיר סיגעט לאיושוויץ ובראשם רבם הנערץ והנקדש, וביום המר והנמהר כ"ה אייר לקחו את ר' זלמן לייב יחד עם ידידו הגאון ר' שלמה הלוי העלער ראב"ד סיגעט לאושוויץ, וכשהרשע מענגעלא הצביע בידו הטמאה להגאון ר' שלמה שילך לצד שמאל צד המיתה אז הלך ר' זלמן לייב אתו אע"פ שלא שלחו עדיין לאותו צד, וכששאלו למה הוא עובר לצד זה, ענה שעם האיש שהי' דבוק בחיים חיותו רוצה להיות גם לאחר מיתתו, הנאהבים ונעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו, הי' יקום לעינינו נקמת דמו השפוך.

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

ברשימת השנה הוקרה, נגיע בואת השורה, ברצת מולא טבא וגדיא יאה, מועטקא דליבאה, עדיא וישלת כבוד וידיעו החשובים הני תרי צעירי דדהבא, מטורים לשובת מוסדותינו בנסיגות רב, בראש ובראשונה הרבני הושיב הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך אמוני עם סגולה, בר"ך ומבורך כפי כל, על כל יודעיו ומכיריו נערץ ויחולל, נשוא פנים נכבד, עושה ומעשה צדקה וחסד, מסור בכל לב למען כל מוסדות רבינו, ובמיוחד מתמסר ג' ל"ג למען הרמת קרן מוסדותינו,

הרבני הנגיד החסיד המרומם

מוה"ר שלום ברוך ראטבארט שליט"א

מראשי קהל וואל משה ד' ראטמאר באנטשעסטער י"ב
י"ד הנהלת מוסדות י"ב רב בארה"ק במאנטשעסטער

הוא הגבר אשר עומד תמיד ליימינינו ובמיוחד עתה נטל על שכמו לערוך את המגבית כמאנטשעסטער למען החזקת מוסדותינו הק'

ומשנתו בדומה לו מחותנו הרבני הנכבד, רודף צדקה וחסד, כל השומע יצח"ק לו, מה טוב חלקו וחבלו, מקבל את כ"א בסבר פנים יפות, חן וחסד על פניו חופפת, ביתו פתוח לרווחה לכל דורש ומבקש, לבו ער לכל דבר קודש, אוהב ומהולל בפי כל איש, ה"ה

הרבני הנכבד הנעלה והמפואר

מוה"ר אביש יצחק גאטעסמאן שליט"א

אב"י בעיה"ב לאנ"א י"א
הוא הגבר אשר פתח ביתו לרווחה לערוך את המסיבת הנחדרה למען החזקת מוסדותינו הק' בערבי' פסחים שעע"ל"ט

לרגל אירוסי צאציהם שיחיו לעז"ט ובשעטו"מ

וזאת ברכתנו ואוחילוני, בשם אלפי תלמידי מוסדותינו, שזכות רביה"ק מייסד המוסדות יגן בעדכם להתברך בכל משאלות לבכם לטובה, מיזד המלאה הפתחה והרחבה, ויזכו לרב תענוג נחת במידה גדושה, בבריות נוסף והורא נשיא, ומשמחה זו יושפע לכם אושר ועשר ואך טוב וחסד כל הימים.

החתימים למען שטם בתודה וקול זמרה
הנהלת מוסדות "יטב לב" בארה"ק
סניף אייראפע

משוולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — סט — בלתי מוגה

יום ג' פרשת תצוה תשס"ט לפ"ק

ביקור הגאון רבי ישראל צבי ברוידא שליט"א

אב"ד שערי אורה בבארא פארק

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א

השיחה יכיל בקרבו:

דו"ד בסוגיא דרובא דאיתא קמן ורובא דליתא קמן - המקדש במלואו ופרוטה דעתה אפרוטה - חקירת המל"מ המקדש אשה מסוכנת באיסורי הנאה

(שמעתיא ב' פרק ט"ו) שמחדש דברובא דאיתא קמן אמרינן שהרוב הוא רק ספק שהרי לפנינו יש מיעוט הסותר להרוב, אבל ברובא דליתא קמן, הוא הרוב ודאי, דהרי אז אולינן בתר רוב מכה סברא.

ובזה אמר רבינו לחלק לגבי בן נח, דמצנינו בדברי החת"ס סתירה האם הולכים בכ"ז אחרי הרוב,² דעפ"ד השב שמעתתא יש להלק

רבינו קיבל פניו בברכה, ונסתובכה השיחה בענין הדברי תורה שאמר רבינו בשולחן הטחור ליל שב"ק פרשת משפטים שקלים בשכונת בארא פארק אשר בה הזכיר את דברי השב שמעתתא¹

1

כמה דאיתא במס' בבא מציעא (דף א') קפ"ז אחד מן המגוין לתוכן (פויש"י), היה מעשר מלאים והתחיל לננות כשהיו יוצאין בפתח הדיר וקפ"ז אחד מן המגוין לתוך הדיר ואע"פ מדרו), כולן פטורין מן המעשר, דעשירי ודאי אמר דהמנא ולא עשירי ספק. והקשו תוס' (ד"ה קפ"ז) תימה ליבטל ברובא וליחיבו כולן במעשר, ותירץ בשיטה מקובצת בשם הרא"ש, דאפילו היכא דאמרינן כל דפריש מרובא פריש אינו מטעם ודאי, רק ספק הוא אי פריש מרובא, אלא שהתורה התירה אותו ספק באיסורין כדכתיב אחרי רבים להטות, ולכן הכא דאמרה תורה עשירי ודאי ולא עשירי ספק, אף אי ניזיל בתר רובא אכתי לא נפיק מכלל ספק עשירי, משום דרוב לאו ודאי היא אלא ספק, עכ"ד.

2

וכתב על זה בשב שמעתתא (שמעתיא ב' פרק ט"ו) דהא דאמרינן דרוב אינו ודאי רק ספק, היינו דווקא ברובא דאיתא קמן, דמכיון שיש כאן לפנינו מיעוט הסותר להרוב, אינו מסביר לומר דפריש יותר מרובא ויכול

להיות דפריש מן המיעוט כמו מן הרוב, ורק מחמת גזירת הכתוב אולינן בתר רובא, ומשום הכי במעשר דאמר דהמנא עשירי ודאי ולא ספק לא אולינן בתר רובא דאכתי מודי ספיקא לא נפקא, אבל ברובא דליתא קמן כמו דך רובא שאמרו (הולין י"א) דלמא לאו אביו הוא דלמא טריפה היא שמע מינה דאולינן בתר רובא, דאין לפנינו שום מיעוט הסותר להרוב ואפשר שאין כאן מיעוט כלל, בהא הוה ליה רוב הבא מן הסברא ואין הרוב ספק אלא ודאי, עכ"ד.

כי במקום אחד כתב החת"ס (פשוט יו"ד סי' י"ט) דבבני נח לא אולינן בתר רובא, ובמקום אחר כתב (יו"ד סי' ט) כתב דאף בבני נח אולינן בתר רוב.

אלע אונזערע מוסדות זענען קודש
מוסדות יטב לב וואס איז אין ארצינו הקדושה, איז קודש קדשים
דאס דארף זיין די ערשטע צדקה ביי אנשי שלומינו
(מתוך דברות קודש שהשמיע כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אצל אספת עסקנים ג' אמור העל"ט)

כ'האב יעצט געלערנט א אבני מילואים, און כ'האב מיך זייער געפלאגט אויף דעם.

ער זאגט אין סימן כ"ה (סי' ל"ט) אויף די סוגיא אין האיש מקדש (קידושין דף מה.)⁵ [בגמ' שם איתא שהאומר לאשה התקדשי לי בשכר מלאכה כגון שמתקן לה איזה כלי ותכשיט אינה מקודשת דהוי כמקדש במלוה] אז טאמער ס'איז דא אין מכוש אחרון א שוה פרוטה (דהיינו שבגמר תיקון הכלי הוי מלאכה שמשלמים פרוטה להאומן לעשותה) זאגט דער פרישה (שם) אז זי איז מקודשת, ווייל מלוה ופרוטה דעתה אפרוטה, (כדאיתא בגמ' קדושין מו.).

אבער דער אבני מילואים איז מחולק און ער האלט אז זי איז נישט מקודשת, ווייל ער טהט אויף אז ביי מלוה

דברובא דאיתא קמן לא אזלינן בתר רוב, וברובא דליתיה קמן אזלינן בתר רוב.³

הגרי"צ: ס'איז דאך טאקע אינטערסאנט אז לויט דעם שב שמעתתא וואלט מען דאך געקענט ענטפערן, ווייל אויב מ'טרעפט אז ס'איז א ספק, און ביי א גוי וועט דאס נישט זיין מותר, אויב אזוי ווי אזוי קען א גוי עסן פלייש אבער לויט דעם שב שמעתתא איז נישט שווער.

רבינו: ס'איז טאקע אזוי, דעם אז רוב בהמות כשרות הן, איז דאך א רובא דליתא קמן, ווייל ס'איז א סברא אזוי איז אנגענומען אין די וועלט, אזוי ווי דער כלל פון רוב נשים יולדות, ממילא איז דאס א שטערקערער רוב ווי רובא דאיתא קמן.⁴

*

הגרי"צ בריוודא הגיש לרבינו את ספרו על הל' ציצית

ואמר: דאס האב איך ארויס געגעבן א שטיקל צייט צוריק, און כ'האב נאכנישט געהאט א געלעגנהייט ביז יעצט דאס צו ברענגען צום רבי'ן.

רבינו: יישר כה.

5

דגמ' שם איתא אשה שאמרה לאומן עשה לי שירים וזמרים ואקדש אני לך בשכר פעולה ר' מאיר אומר מקודשת והכמים אומרי אינה מקודשת ומפרש הגמ' דר' מאיר סובר אין לשכירות אלא לבסוף ולא נעשה מלוה משו"ה מקודשת, והכמים סברי ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף, וכל פרוטה ופרוטה כשנגמרה נתחייב בה בעל המלאכה לפועל בשכירות עשיית המלאכה הלכך כשמהווין לה ההוא הויא לה מלוה למפרע. והק' הרשב"א מאי שנא מהא דתני לעיל (מ.) התקדשי לי באלון וברמון ובאגוז שאמר לה התקדשי לי באלון והיתה אוכלת ראשונה ראשונה ואעפ"י שאין באחת מהן ש"פ מקודשת לא נעשה מלוה שאכלה משלה, א"כ ה"ה הכא כל פורתא ופורתא וכתה בתורת קדושין, ותי' דהתם היו כולם בעין אבל שכירות דבשעה דאיתיה להאי פורתא ליתיה להאי, ולא הוו לאצטרופי, אבל אם אינה לשכירות אלא בסוף כל השכר אתי בבת אחת ע"ש. וכ' האבני מילואים (סי' כ"ה סי' ל"ט) דלפ"ז אפי' למ"ד ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף, מ"מ אם יש במכוש האחרון ש"פ שאין צריך לצירוף, מקודשת שפיר כדין מלוה ופרוטה, ושכ"כ הפרישה, אמנם כ' האבני מילואים דבעיקר הדין אינו דומה למלוה ופרוטה לפי מ"ש בס"ק ל"ז בשם הרשב"א בתשובה דמקדש בראוי ובאינו ראויה אינה מקודשת, אלא הטעם דבמלוה ופרוטה דמקודשת משום דעתה רק אפרוטה מפני שהיא בעינא ע"ש, וא"כ הכא בשכירות כיון דפרוטות הראשונות אין ראוי לקדושין דה"ל מלוה, א"כ אע"ג דהכאה אחרונה ראוי לקדושין כיון דלאו למלוה דמי, אבל בעין אינה דליהו עין האשה יותר בהכאה אחרונה, ה"ל מקדש בראוי ואינו ראוי דאינו קדושין, עכת"ד האבני מילואים.

3

הגרי"צ בריוודא כתב מכתב לרבינו ומפלפל בדבריו, וכתב דעל פי חידוש זה יתורין קושית הברית אברהם (ו"ד סימן כ"ד אות א) בת' שם דאיך אפשר ליתן לעמו"ם עופות שלימות אפי' שחוטות דשמא במקום נקב קשהט, דבישראל סמכנין על רוב, משא"כ בב"ב, וא"כ שמא לא נשחטו כראוי והבני מעים כמאן דמנחי בדיקולא והו"ל בשר מן החי דאסור לב"ג, ועפ"י השב שמעתתא א"ש דרובא דליתא קמן הוה ודאי וגם בב"ז אזלינן בתר רוב.

4

עיי' בחי' הת"ס עמ"ס ב"ב (דף כ"ד בד"ה אע"ג וכו') וז"ל: כלל דרובא דאיתא קמן ודליתא קמן, כל רוב הקבוע לפנינו וגם המיעוט קבוע לפנינו אפי' יהיה בסוף העולם כגון ניהוש לרובא דעלמא, הכל הגה רובא דאיתא קמן וכו'. וכל שאין כאן תערובת וקבוע כלל לא רוב ולא מיעוט אלא מנהג העולם כך, רוב בני נשים קיימא יולדות, רוב העולם אינם סריסים ואיילוניות, כל אלו וכיוצא"ב איה שוקל ואיה סופר אשר מנה מנין האנשים עתה אם הם סריסים או לא וכו', אך מנהג העולם כך וכו' עיי"ש.

...עם דארף זיין אן עול "איך בין אן עסקן פאר יטב לב"
מ'דארף עם האלטן פאר א זכ"י או איך בין אן עסקן פאר יטב לב

(מתוך דברות קודש שהשמיע כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אצל אסיפת עסקנים ג' אמור העל"ט)

רבינו: על כל פנים זאגט ער, אז דאס דאך אזוי ווי התקדשי לי הצייד וואס איך זאג אז אינה מקדשת, וועגן דעם איז המקדש בראוי ואינו ראוי אינה מקדשת ווייל ס'איז אזוי ווי קני את והמור וואס איז קונה מחצה, און די קידושין איז נישט חל.

און תוס' פרעגט דארט (קידושין ה' ד"ה הצייד) פארוואס זאל איך נישט זאגן פשטה קידושין בכולה אזוי ווי ביי הקדש, ענטפערט תוס' אז פשטה קידושין בכולה זאג איך נאר ווען מזאגט הרי את "מקדשת" [שזהו לשון הקדש לפיכך יש להיות דינה כמו הקדש], אבער אויב ער זאגט הרי את ארוסתי, זאגט מען נישט פשטה קידושין בכולה.

קומט דאך אויס לויט תוס' - זאגט דער אבני מילואים - אז אויב ער זאגט יא דאס לשון פון הרי את "מקדשת" וועט זי זיין מקדשת, קומט אויס אז דער גאנצער פעלער פון המקדש במלואה ובפרוטה ווען ס'איז דעתה אתרווייהו ווייל ס'איז אזוי ווי התקדשי לי הצייד, נאר אויף האלב, אבער ס'איז דאך דעתה אינגאנצן צו זיין מקדשת, איז טאקע נאר ווען מ'זעט נישט זאגן הרי את "מקדשת" וועט זי זיין מקדשת.

יעצט לויט דעם אויפטוה פונעם אבני מילואים ווען איינער וועט יא זאגן הרי את מקדשת, און מ'זעט זיין ביי א מלואה ופרוטה דעתה אתרווייהו, וועט נישט זיין קיין פראבלעם, זי וועט זיין מקדשת, אלס דער דין פון פשטה קידושין בכולה, נו איז דאך דער פרישה גערעכט, אז אויב דער מכוש אחרון איז א שוה פרוטה איז זי מקדשת, איי ס'איז דעתה אתרווייהו - ווייל דער מכוש אחרון איז נישט בעין - אבער דא האט ער דאך געזאגט א לשון קידושין דארף זי זיין מקדשת.

ס'איז אין סימן כ"ח כמעט איין סעיף קמן לעבן צווייטן.

והביאו לפני רבינו ספר אבני מילואים ואחרי העיון בפנים בלשונו המשיכו לפלפל עוד בזה כדרכה של תורה

ופרוטה כדי זי זאל זיין מקדשת מוז זיין אז ס'זאל זיין דעתה נאר אפרוטה און נישט אתרווייהו, ווייל טאמער ס'איז דעתה אויף ביידע טויג נישט די קידושין.

הגרי"צ: יא, ווייל דעמאלטס איז דאס א דין פון המקדש בראוי ובאינו ראוי, (כן איתא בתשו' הרשב"א סי' א' רל"ג).

רבינו: אויב אזוי זאגט דער אבני מילואים - ווען זאג איך אז מלואה ופרוטה דעתה אפרוטה, דאס איז נאר ווען דער פרוטה איז בעין, און די איבעריגע איז נאר א הלואה, איז דעתה נאר אפרוטה און ממילא איז זי מקדשת, אבער דא ביי מכוש אחרון, אפילו ס'איז דעתה אפרוטה, אבער סוף כל סוף האט זי נישט דאס אין די האנט, קען איך נישט זאגן אז ס'איז דעתה אפרוטה מער ווי די גאנצע הלואה, קומט דאך אויס אז ס'איז דעתה אתרווייהו, איז זי נישט מקדשת, אזוי זאגט דער אבני מילואים.

איז מיר שווער א קשיא פון זיינע אייגענע ווערטער, ער איז מסביר פריער (סי' ק"ז) וואס איז דער הסרון אז מלואה ופרוטה דעתה אתרווייהו,⁶ ברענגט ער אראפ די מחלוקת פון רב נחמן מוט רב ששת ביי קני את והמור (בבא בתרא קמג.) רב נחמן האלט אז קנה מחצה.

הגרי"צ: די גמרא ברענגט דארט א תירוצ' אז מדאורייתא התורם מן הרעה על היפות תרומתו תרומה,⁷ ממילא איז נישט קיין קשיא אויף רב נחמן.

6

דבאמת איכא פלוגתא בגמ' אי המקדש במלואה ופרוטה אי מקדשת או לא, ובגמ' בקידושין (י"ו) איתא אמר רבא שמע מינה מדר' אמי תלת וכו' וש"מ המקדש במלואה ופרוטה מקדשת משום דדעתה אפרוטה.

7

דהיינו שרב ששת (שם) חולק על רב נחמן וסובר שקנה הכל, ומביא ראיה מתרומה שהתורם מן המתוק על המר קנה הכל אע"פ שהתורם מן המר לא חייל עלייהו שם תרומה, ה"ג באומר קני את והמור הוא קנה הכל. ורב נחמן דוחה ראיתו.

מוסדות יטב לב איז געווען ביים פעטער ז"ל דער ערשטער מוסד עס איז ביי אים געווען דאס אויבערשטע פון אלעם

(מתוך דברות קודש שהשמיע כ"ק מורן רבינו הגה"ק שליט"א אצל אסיפת עסקנים ג' אמור העע"ל"ט)

כפאנך נחוצב

מיר האבן דעם כבוד אייך איינצולאדענען צום מעמד

חינוך הטהור

דינער השנתי לטובת מוסדותינו הק'

יטב לב

ירושלים-בני ברק

וואס וועט איה פארקומען

אין קאנטינענטל זאל

75 Rutledge Street

דינסטאג פרשת במדבר

כ"ה אייר, מ' למב"י • (למספרם 19 May)

בשעה 8:30 בדיוק

• נואם הכבוד •

אורחינו הדגול כבוד הגה"צ חו"פ

רבי משה טייטלבוים שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק' בירושלים עיה"ק

כ"ק מרן אדמו"ר

עט"ר שליט"א

וועט ערשיינען און

אויפטרעטן מיט דברות קודש

הנהלת המוסדות

זכר פאנאם

• יו"ר •

הרה"ח ר' מאיר פערל הי"ו

מנכ"ל האפיס

• נזר גבאי קודש •

הרה"ח ר' יעקב צבי ניישטאדט הי"ו

עסקן נמוץ לטובת מוסדותינו הק' רבות בשנים

• איבעראשענדער מאמענט •

א לעבעדיגע גריס פון מוסדותינו הק'

אין ירושלים און בני ברק

• נואם הכבוד •

אורחינו הדגול כבוד הגה"צ חו"פ

רבי משה טייטלבוים שליט"א

דומ"ץ דקהלתינו הק' בירושלים עיה"ק

• אייער זכות •

זיך אנצושליסן אינעם בארימטער מפעל

החזקת מלמד

דער רוקן-ביין פון אונזערע מוסדות א גאנץ יאר

פאנאס יסע

מיטצוברענגן לכה"פ \$250

להצלת מוסדותינו הק'

אין די איצטיגע שווערע זמנים מוטשען זיך גאר שטארק צו קענען שיקן די רעגלמעסיגע תמיכה, מיר האפן אז אונזערע גוטע פריינד וועלן אונז קעגנקומען מיט גאר ווארימע שטיצע.

מוסדות

יטב לב

בארה"ק

ירושלים-בני ברק

רבינו: הגם ס' איז דא ראשונים וואס לערנען אנדערש פשט אין די מחלוקת פון מלוה ופרוטה,⁸ אבער דער אבני

מילואים אליין איז דאך מסביר אז דער פראבלעם איז ווייל ס'איז דעתה אתרווייה, איז דאך שווער פארוואס איז ער מחולק אויפן פרישה ביי מכוש אחרון.

הגרי"צ: דאס גייט זיין די שבת הגדול סוגיא?

רבינו: ניין, מ'לערנט יעצט אין די ישיבה מסכת קידושין.

*

ונסתובבה השיחה דכששהה רבינו על שבת שקלים בשכונת בארא פארק בא לבקר את התלמוד תורה, וכשרדרש רבינו לפניהם הציע לפני התלמידים שבכיתה מכינה לישיבה קטנה שאלה בסוגיית הגמרא שלומדים שם, וביקש מהם שיענינו בדבר

8

ע"י בס' יד רמ"ה בבא בתרא (ש) שמבאר דהמאן אמר שמלוה ופרוטה דעתה אמלוה ואינה מקודשת, אינו משום דדעתה אתרווייהו כסברת הרשב"א הנ"ל, אלא משום דדעתה רק להתקדש ע"י המלוה כיון שהוא דבר חשוב, והרי קי"ל דהמקדש במלוה אינה מקודשת.

ועיי בתשו' חלקת יואב (ח"ב סי' ט"ז) שמבאר כן בדברי רש"י בסנהדרין (ש) שג"כ חולק על הרשב"א וסובר כסברת ה"ד רמה הנ"ל, ועיי"ש באריכות שו"ת בזה באריכות.

וכאן המקום לציין דברי רבינו שליט"א בספרו שערי שמה (סי' ט) שהעלה שם ביאור חדש בסוגיא דמלוה אפרוטה, וזה תו"ד: ונקדים הגמרא לקמן (דף נ"ז.) אמר רב המקדש במלוה אינה מקודשת מלוה להוצאה ניתנה, נימא כתנאי המקדש במלוה אינה מקודשת ויש אומרים מקודשת מאי לאו בהא קמייפלגי דמר סבר מלוה להוצאה ניתנה ומר סבר מלוה לאו להוצאה ניתנה, ותסברא אימא סיפא ושויים כמכר שוה קנה אי אמרת מלוה להוצאה ניתנה כמאי קני, אמר רב נחמן הונא חברין מוקים לה כמילי אחרי וכו'. והוציא לנו מזה דלמ"ד דמלוה להוצאה ניתנה גם כמכר לא קנה.

והרמב"ם (הלכות אישות פ"ה ה"ג) ספק המקדש במלוה אינה מקודשת, ובהלכות מכירה (פ"ה ה"ד) כתב בקרקע דקונה במלוה ובמטלטלין למי שפרע, והקשה הרב המגיד שהוא לכאורה נגד הגמ' קידושין דמכר שוה לקידושין.

ותי' האבני מילואים (סי' כ"ה סק"ו) על פי מה שכתב רש"י בפ"ק קידושין (דף ה') בהא דאמר אב"י המקדש במלוה אינה מקודשת, דמשו"ה אינה מקודשת דקיתה משדה עפרון גמרין דיהיב מידי בשעת קידושין, ומלוה להוצאה ניתנה וכבר הן שלה ומעות אחרים היא חייבת לו, עכ"ל. ומשמע דאי לאו דיליף לה משדה עפרון הוי מלוה נמי חשיב כסף, אלא משום דיליף משדה עפרון, והתם בשדה עפרון כן היה דיהיב אברהם כסף בשעת מכר כדכתיב (בראשית כ) וישקול אברהם, ולענין זה גמרין משדה עפרון דבעינן דיהיב מידי בשעת קידושין. אמנם הא דקרקע נקנה בכסף לא ילפינן משדה עפרון רק משדות בכסף יקנו (קידושין כו.), משו"ה נמי נקנה במלוה ומשום דמלוה נמי חשיב כסף.

אך כתב הפני יהושע (קידושין ג) אהא דאמר ר' יהודה אמר רב מנלן דאשה נקנית בכסף, דאמר קרא (שמות כ"א) ויצאה חנם אין כסף, אין כסף לאדון זה, אבל יש כסף לאדון אחר, נדראה מסתימת לשון הגמרא דעיקר קידושין יליף מוהאי קרא, ולא אסקי אדעתיה גזירה שוה דקיתה

קיתה, עכ"ד. וא"כ אליבא דרב תו לא מציען לחלק בין קידושין למכר, כיון דגם כסף קידושין לאו משדה עפרון יליף לה, וא"כ מכר וקידושין שוין דמלוה לא חשיב כסף, ושפיר מקשה הגמ' אליבא דרב מהך דשוין במכר שוה קנה, ואי אמרת מלוה להוצאה ניתנה כמה קנאו, דהא לרב עכ"ל שוין הן מכר וקידושין, אבל לדודן שפיר יש לחלק בין קידושין למכר, דקידושי כסף משדה עפרון גמרין, והתם היה הכסף בעין, משא"כ שדה דמקניא בכסף משדות בכסף יקנו, ומלוה נמי חשיב כסף, עכ"ד האבני מילואים.

[ועיין בהמקנה (דף ה') שכתב, דמלשון רש"י משמע דדוקא משום דילפינן קיחה קיחה משדה עפרון לא מהני במלוה, אבל למ"ד דיליף מווצאה חנם אין כסף לאדון זה וכו' י"ל דמקודשת גם במלוה, עיי"ש. והביאו גם א"ו זללה"ה באבני צדק (סו' למס' קידושין), ודבריו תמוהין דהא רב הוא דיליף קידושי כסף מווצאה חנם אין כסף לאדון זה וכו', כדאיתא בגמ' (דף ג'), ורב אמר בפירוש המקדש במלוה אינה מקודשת, וצ"ע.]

ומעתה י"ל דכמו בהמקדש במלוה אמרין דאנה מקודשת משום דילפינן משדה עפרון דבעינן כסף בעין ולא מלוה כמ"ש באבני מילואים, הכי נמי י"ל דילפינן משדה עפרון דבעינן כסף להודיה ולא צירוף כסף עם מלוה, וכמו שאברהם קנה את השדה בכסף בעין בלבד כדכתיב (בראשית כ) בכסף מלא, ועפרון קיבל כסף ממכרו שלם, הכי נמי קידושי אשה צריך להיות רק בכסף ולא בדבר אחר, ומשום הכי כיון דהמקדש במלוה ופרוטה למ"ד דדעתה נמי אמלוה, אם כן לא הוי דומיא דעפרון, משום הכי אינה מקודשת, מה שאין כן למ"ד דעתה אפרוטה לבד, אם כן אינה מקדשה כלל בהמלוה רק בפרוטה לחוד, והוי שפיר דומיא דעפרון, ועיי"ש שמאריך לפלפל בזה.

דער זכות פונעם מייסד דער פעטער ז"ל און פונעם טאטן ז"ל
וואס ביידע האבן זיך אוועקגעגעבן דעם הארץ און מה פאר מוסדות יטב לב
 זייער זכות וועט מגיין זיין אויף אונז

(מתוך דברות קודש שהשמיע כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אצל אסיפת עסקנים ג' אמור העל"ט)

מוסדות
יטב לב
בארה"ק

ג' במדבר
כ"ה אייר
קאנטינענטאל

ברכות וישועות!

הונדערטער אנ"ש זענען עדות
אז דורך החזקת מוסדותינו הק'
זענען זיי געהאלפן געווארן

בכל משאלות לבנם

קומט פארצייליק 30
מעמד חינוך הטהור

אפצוראטעווען
די ירושה
פון רבוה"ק
מסאטמאר זי"ע

און נעמט אהיים

בויםאנס מיט ישועות

וישיבו מענה על השאלה, וכיום זה הביאו לפני רבינו את התשובות שהשיבו הילדים על השאלה.

רבינו: זיי לערנען דארט דעם ערשטן פרק (במס' קידושין) פרק האשה נקנית, זיי האבן דעמאלטס געלערנט דף ו' דף ז', האב איך זיי געפרענגט די איסתפקתא או איינער איז מקדש מיט א איסור הנאה, און זי איז א חלה שיש בה סכנה, דער מקדש קען מאקע נישט הנאה האבן, אבער זי קען יא הנאה האבן, צי זי איז יא מקודשת אדער נישט. [זו חקירת המשנה למלך (רש פ"ה מהל' אישות ה"א), אם קידש אשה חולנית שיש בה סכנה דמותרת ליהנות אם מקודשת אם אולינן בתר דידה שמותר לה ליהנות ממנו או בתר דידה שלא נתן לה כלום].

כ'האב זיי געזאגט טראכט'ס אריין און קומט'ס מיר ענטפערן.

יעצט זענען זיי געקומען און געברענגט ענטפער'ס, איינער האט מאקע געברענגט דעם משנה למלך.

הגרי"צ: דער משנה למלך ברענגט דארט א ראי' פון רש"י (במס' ע"ז נה. ד"ה למעטוי ערלה) ביי המקדש בחליפי איסורי הנאה מקודשת, רש"י איז מכאר דארט אז די סיבה איז אז זי האט נישט קיין הנאה, מומילא באשה חולה קען מען מקדש זיין מיט איסורי הנאה.

רבינו: דער שער המלך (פ"ה ה"ב) איז דוחה די ראי' פון רש"י [שמאריך להלק בין מקדש בחליפי איסורי הנאה שאין איסורם אלא מדרבנן, ואז איכא למימר דרש"י ס"ל שהיא

מקודשת, אבל כל שאסור ליהנות מן התורה, אפשר שרש"י מודה דאינה מקודשת].¹⁰

אבער ס'איז דא וואס ברענגען (ע"י בחי' הרש"ש) א ראי' פון די סוגיא המקדש בחלקו (קידושין נב:) דארטן איז א ראי' פון תוס' לשון אז מ'גייט בתר נותן, און טאמער ס'האט נישט ביי איהם קיין ערך פון א פרוטה איז די קידושין נישט חל [דהתוס' הקשה שם אמאי כהן המקדש בחלקו בתרומה אינו מקודשת והמקדש ע"מ שאדבר עליך לשלטון מקודשת, ותירץ וז"ל: אבל הכא הטובת הנאה אינה משלו, דהא ממון גבוה הוא, וזאינו יכול ליקח ממון מהנאה שעשה לה", עכ"ל].¹¹

הגרי"צ בריוודא הזמין את רבינו להשתתף בשמחת נישואי בנו
ני"ו למזל טוב

ובירכו רבינו: דער אויבערשטער זאל העלפן די התונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, מיט נחת און מיט שמחה, ס'זאל זיין א קשר של קיימא.

ונפרד רבינו ממנו לשלום

10

ע"י בס' חמדת שלמה (קידושין ו' ע"ב, ד"ה ועפ"י סברא זו) שג"כ מקשה על ראיית המשנה למלך מדברי רש"י הנ"ל, כי חליפי איסורי הנאה אסורים רק משום קנס.

11

זוה לשון הרש"ש: "ודע שמדברי התוס' שלפנינו נראה לפשוט מה שנסתפק המל"מ בפ"ה מהל' אישות בקידש באיסורי הנאה, באשה מסוכנת דמותרת ליהנות בהן, מי אולינן בתר מקדש ולדידיה אינן שוות כלום, או בתר דידה אולינן, עיי"ש, ובדברי התוס' מוכח דאולינן בתריה", עכ"ל.

9

וז"ל: "ואם מכרן וקידש בדמיהן מקודשת, דלא מיתפסי באיסורא, וממונא הוא, אע"ג דאיהו אסור לאתהנויי מנייהו מיהו ההיא קנאה מטיא ליה על די ערלה, אבל איהו לא מערלה קא מטיא ליה, ודוקא קידושי אשה אבל איתהנויי מנייהו מדרבנן אסור".

אנשי שלומינו תלמידים וחסידים!
געדענקט די הבטחה פון רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע
"איך וועל נישט שולדיג בלייבן פאר ווער עס וועט שטיצן מיינע מוסדות"
קומט אייך פארוורקליכן דעם הבטחה ביים מסיבה לטובת מוסדות יטב לב

גן עדן קט!

אייער נתינה פון לכה"פ

\$250

איז קריטיש וויכטיג פארן ווייטערדיגן עקזיסטענץ פון אונזערע הייליגע מוסדות

ביים מעמד

חינוך הטהור

פאלט דאס נישט
פאר אייטא!

מוסדות
יטב לב
בארה"ק

ג' במדבר • כ"ה אייר
באולם קאנטינענטאל

למען קיום חסדו יתנו הק'
"יעב לב דרבינו יואל"
שהם יסוד החינוך הטהור
בארץ הקודש

ביקור גומלין אצל כ"ק אדמו"ר מקוויאשד שליט"א

א' הנזכרים: זעהט אויס אז וויפיל מ'האט געוואוסט פון אים איז נאך אויך געווען א באהאלטענער חלק אויך.

האדמו"ר מקוויאשד: מיר האבן פארמאגט הייליגע אידן, טאקע אויך צווישן די אשכנזים, גאר גרויסע אידן עובדי ה', א חוץ זייער גדלות אין תורה זענען זיי געווען זייער גרויס, זיי האבן גארנישט געדארפט פאר זיך.

רבינו: דער טאטע ז"ל האט אמאל פארציילט אז אין סיגעט איז געווען א איד א עושר ר' נפתלי האלפערן, א בעלזער חסיד, איינמאל איז דער שינאווער רב געקומען קיין סיגעט, און ער איז דאך געווען א מחותן מיטן בעלזער רב (הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע) - זיין זוהן דער ציעשנבער רב (הרה"ק רבי שמה ישכר דוב מציעשנב זי"ע) איז געווען א איידעם ביים בעלזער רב - איז געקומען ר' נפתלי און געבעטן דעם שינאווער רב אז ער זאל קומען צו איהם אין שטוב אויף א סעודה - אמאל האט מען דאס גערופן א אנביים - דער שינאווער רב האט נישט געוואלט גיין, און דער ר' נפתלי האט מפציר געווען, ס'איז געווען ביי איהם א השיבות אז ער זאל קומען צו איהם, זאגט איהם דער שינאווער רב "ווייסטו וואס, כ'האב דא מיין זוהן - דער ציעשנבער רב, ער איז שוין דעמאלטס געווען א חתן - וואס איז מיט געקומען, ער זאל גיין צו דיר, און גרייט פאר איהם אן א סעודה", האט ער מסכים געווען.

ר' נפתלי האט גענומען דעם ציעשנבער רב - דעמאלטס איז ער נאך געווען א יונגל אדער א יונג בחור'ל - און געפאהרן מיט זיין פיאקער צו זיך אהיים, און האט איהם אנגעגרייט א סעודה, שפעטער ווען מ'האט געענדיגט די סעודה, זאגט ער פאר'ן גאסט "דו ביסט געווען דא ביי מיר אין שטוב, כ'זויל דו זאלסט האבן א זכר פון דעם וואס דו ביסט געווען דא, וויל איך דיר געבן א מתנה", זאגט ער "איך דארף נישט".

האדמו"ר מקוויאשד: מ'האט שוין געליינט פרשת בא (בש"ק בתפילת מנחה), משיח מעג שוין קומען, 'בא' איז מיינט ש אז ער זאל שוין קומען.

רבינו: ווען דער מהר"ם שיק איז נסתלק געווארן (שב"ק פר' בא תר"ט) איז דער ייטב לב געפאהרן קיין חוסט אויף די לוייה, האט דער ייטב לב מספיד געווען דעם מהר"ם שיק, ער האט דאך געהייסן משה, האט דער ייטב לב געזאגט "וואר ה' אל משה בא", אז דער באשעפער האט געזאגט פאר'ן מהר"ם שיק ער זאל ארויף קומען.

כ'האב אמאל געהערט פון טאטן ז"ל - איז זענטא האט געוואוינט א אייניקל פון מהר"ם שיק, און ער האט דערציילט די מעשה פאר'ן טאטן ז"ל - אז די ראשי הקהילה אין חוסט האבן אמאל באשלאסן אז ס'קומט זיך פאר'ן רב - דער מהר"ם שיק - א הוספה צום געהאלט, האט מען אריין געשיקט א שליח צום רב און האט איהם געזאגט אז קהל האט באשטעטיגט אז ס'קומט זיך א הוספה, האט דער מהר"ם שיק געמאכט פאר זיך א חשוב, ער באקומט געהאלט כך וכך, ער נעמט אראפ מעשה, און דאס גיט ער פאר צדקה, און די איבעריגע איז איהם גענוג, ער קומט אויס מיט דעם, איז וואס פעלט אויס מ'זאל איהם געבן א הוספה.

האט מען איהם געזאגט אז דער רבי וועט האבן מער וועט דער רבי קענען טיילן מער צדקה, האט ער זיי געזאגט "אויב אזוי דארף איך נישט זיין ענקער גבאי צדקה, איר קענט דאס אויך אליין אוועק טיילן פאר צדקה..."

בנו הגר'ח"מ: מ'זאגט אז דער חתם סופר האט געזאגט אז דער מהר"ם שיק האט געהאט אלע זיינע כוחות ווייל ער איז געווען א נחבא אל הכלים.

רבינו: דער מהר"ם שיק איז דאך געווען זייער גרויס, די וועלט האט גערעשט מיט איהם.

תלמידים וחסידים פון מרן רבותינו הק' זי"ע

קומט און שטיצט די הייליגע מוסדות יטב לב

וואס זענען ווי באקאנט געווען משאת נפשם ונבט עינם

איהם געוואלט געבן א שיין שטיק זילבער, און ער וויל נישט נעמען, איז ער א בטלן".

האט זיך דער שינאווער רב אויסגעדרייט צו זיין זוהן, און איהם געפרעגט, "פארוואס האסטו נישט גענומען?" זאגט ער "ווייל איך דארף נישט", רופט זיך אן דער שינאווער רב "ער איז נישט קיין בטלן, ער איז גערעכט, ער דארף נישט..."

האדמו"ר מקוויאשד: פארציטישע צדיקים האבן גארנישט געדארפט.

וכיכד את רבינו לברך על מונות וייש

זכורנו רבינו: לחיים, זייט געזונט מיט נחת מיט אלעם גוטן, הצלחה און סייעתא דשמייא.

האט ר' נפתלי אנגעוויזן אויפן זילבער שאנק, און ער זאגט איהם "קלויב דיר אויס פון דא פעקס וואס דו דארפסט", און ווילנדיג אז ער זאל האבן השק ווייזט ער איהם אויף א זילבערנע בעכער מיט א מעצל, אבער ער קלויבט זיך גארנישט אויס, און זאגט "איך דארף נישט".

בעט ער איינמאל און צוויי מאל, און ער זעהט אז סגייט איהם נישט, האט ער נאכגעלאזט צו בעטן, און האט גענומען דעם פיאקער און צוריק געפירט דעם ציעשנובי'ער רב צו די אכסניא פונעם שינאווער רב.

אנקומענדיג צום שינאווער רב, זאגט ר' נפתלי, "איך מוז זאגן פאר'ן רבי'ן, דער רבי האט א זוהן א בטלן", פרעגט ער איהם פארוואס מיין זוהן א בטלן, זאגט ער "כ'האב

יום כ' פרשת חיי שרה תשס"ט לפ"ק

ביקור בבית כ"ק אדמו"ר מסאסוב שליט"א

האדמו"ר מסאסוב: איך האב אמאל געהערט פון הרב אונגאר (הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגאר ז"ל גאב"ד חתם סופר ב"ב) אז דער חתם סופר האט געלערנט מסכת שבת מיט די תלמידים, און איז צוגעקומען צו די גמרא (דף ל:) אז שלמה המלך האט געשיקט פרעגן פאר די חכמים "אבא מת ומוטל בחמה וכלבים של בית אבא רעכים מה אעשה", לכאורה וואס איז די שייכות פון די צוויי זאכן, האט דער חתם סופר געזאגט פאר זיינע תלמידים, מ'קען לערנען די גמרא בדרך פשט און מ'קען בדרך פלפול, ווי אזוי ווילט עס'ן איך זאל לערנען? האבן זיי געזאגט "אונז ווילן מיר בדרך פלפול".

האט ער זיי געזאגט טאקע אויף דעם וועג, אז ס'איז באוואוסט אז א מלך טאר דאך נישט אנטוהן די בגדים פון דער פריערדיגער מלך, אזוי ווי הו"ל זאגן (עבודה זרה יא.) שורפין עליו כל בגדיו, אבער אויב ער איז ראוי צו זיין ממלא מקום, דעמאלטס מעג ער יא אנטוהן זיינע בגדים, זאגט שלמה המלך אז פון דעם וואס די כלבים של בית אבא

האדמו"ר מסאסוב: מ'קומט יעצט פון א סיום? (מעמד סיום מסכת ביצה במסגרת חבורת יסודי התורה וכינוס אנ"ש בארה"ק).

רבינו: מ'האט געמאכט א סיום אויף ביצה און מ'הייבט אן מס' שבועות.

האדמו"ר מסאסוב: וואס איז דער סדר פון די מסכתות? **רבינו:** איינס פון מועד און איינס פון נזיקין, מ'האט שוין געלערנט גיטין מיט קידושין, יעצט קומט אויס אז מ'זועט ענדיגן די מסכתא צו די יארצייט פון מאטן ז"ל.

האדמו"ר מסאסוב: מסכת שבועות פלעגט מען דאך לערנען אין די ספירה מעג.

רבינו: אונז וועלן מיר דא שוין ענדיגן אנהייב די ספירה. **האדמו"ר מסאסוב:** זרזין מקדימין למצוות...

שבועות איז א שווערע מסכתא. **רבינו:** מ'זאגט אז ווען דער חתם סופר איז גענאנגען לערנען ביצה, זענען די בחורים נישט אזוי צופרידן געווען, האט ער געזאגט, א איי קען מען קאכן ווייעך און מ'קען קאכן הארט... (כן מובא בהקדמה לחידושי הת"ס עמ"ס ביצה).

ווען ? קומענדיג דינסטאג פ' במדבר וואו ? אין זאל פון קאנטינענטאל וואס ? די גרויסע מעמד הינוך הטהור

קדושת יו"ט האט געשריבן אליין די ווערטער "בראשית" און "ישראל".

שפעטער האט מיין טאטע ז"ל (הגה"צ רבי חנני' יו"ט ליפא זצ"ל אבד"ק סעמיהאלי וראב"ד בעיר סאטמאר) באקומען בירושה דאס קאפל מיטן קיטל.¹²

רבינו: כ'האב נאך קיינמאל נישט געזען קיין מלבוש פונעם ייטב לב, ס'האט זיך געלוינט צו קומען צוועהן.

בדרך צאתו ניגש הרב מאיר ווייס שליט"א העניק לרבינו את ספרו אשר הר"ל "הנישואין כהלכתם" ובו הרבה ממנהגי בעזלא.

רבינו: יישר כח, דער אויבערשטער זאל העלפן מזאל האבן הצלחה מיט נחת און שמחה.

כ'האב יעצט (כניסו אנ"ש כמסכת סוים מסכת ביצה) אויך נאכגעזאגט א בעלזער ווארט אויף די וואכעדיגע סדרה.

ס'שטייט די וואך ווען אליעזר איז געקומען (בראשית כד, נג) ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים, ער האט מיטגעברענגט מיט זיך זילבערווארג, גאלדווארג און בגדים, פרעגט ער, מען האט דאך נישט געוואוסט ווער די מלה איז, מ'קען מיט ברענגען זילבער און גאלד, אבער ווי קען מען ברענגען א קלייד פאר א מענטש וואס מ'ווייסט נישט זיין מאס.

האט דער בעלזער רב (הגה"ק מהר"ד ז"ל) געזאגט אזוי, ער האט מיטגעברענגט א קלייד פאר א מוסטער (המאס) ס'איז נישט געווען א קלייד וואס זי זאל אנטוהן, נאר ער האט מיטגעברענגט א קלייד כדי צו ווייזן אז מיט אזא ציניעות'דיג קלייד גייט מען ביי אברהם אבינו, קען זי זיך אונטערנעמען צו גיין מיט אזא קלייד, קען זי אריינקומען אין הויז פון אברהם אבינו, און אז נישט קען זי נישט. ס'איז א הייליג ווארט פון בעלזער רב ז"ל.

ונפרד רבינו ממנו לשלום

רעבים, איז א סימן אז ער איז נישט ראוי, ווייל ביי די צייטן פון זיין טאטן זענען זיי נישט געווען הונגעריג, זיי האבן קיינמאל נישט געבעטן... מוז זיין אז זיין טאטן האט געהאט א שמירה פון הימל אז זיי זאלן נישט זיין הונגעריג, אויב אזוי טאר ער נישט גיין מיט די בגדים פון זיין טאטן, ווייל דאס איז א סימן אז ער איז נישט ראוי צו זיין דער ממלא מקום, לויט דעם איז נישט מותר צו ממלטל זיין זיין טאטע אנב די קליידער, ווייל מ'טאר זיי נישט אנטוהן, במילא דאס האט ער געפרעגט "אבא מת ומוטל בחמה" און ער האט נישט דעם היתר אידס ממלטל צו זיין דורך די קליידער, ווייל ער זעהט דאך אז "כלבים של בית אבא רעבים", איז א סימן אז ער איז נישט ראוי אזוי ווי זיין טאטע, אויב אזוי, וואס זאל ער טוהן, צי ער מעג ממלטל זיין זיין טאטן.

רבינו: דאס איז א ווארט פון חתם סופר!?

האדמו"ר מסאסוב: יא, דאס האט ער זיי דעמאלטס געזאגט, "איך וועל ענק ווייזן, איך קען לערנען אויך פלפול, ס'געפעלט ענק, אבער איך וויל נישט אזוי פאר לערנען", הרב אונגאר האט געזאגט אז ער האט דאס געהערט פון זיין טאטן (הגאון בעל מחנה אברהם ז"ל) וואס האט דאס געהערט פון איינעם וואס האט דאס געהערט פונעם מהר"ם שיק וואס האט דאס געהערט פונעם חתם סופר ביים שיעור.

וכיכר את רבינו לברך על המזונות ועל חיין

ובירכו רבינו: לחיים, הצלחה און סיעתא דשמיא מיט אלעם גוטן, ברכה והצלחה און געזונט מיט כל מילי דמיטב.

האדמו"ר מסאסוב הראה לרבינו הפצים ומלבושי קודש ממון הייטב לב זי"ע אשר השתמש בהם גם בני מרח הקדושת יו"ט זי"ע **האדמו"ר מסאסוב:** ווען דער קדושת יו"ט איז נסתלק געווארן האט מען נישט געוואוסט צי מ'זאל טיילן ירושה פאר די טעכטער אדער נישט, דער עצי חיים האט גארנישט געזאגט, און דער רבי ז"ל (מרח רבינו בעל דברי יואל זי"ע) האט געזאגט אז מ'זאל יא אריינלייגן די טעכטער אינעם גורל, אזוי האט די קערעצקיער באבע ע"ה (הרבנית הצדיקת אסתר ע"ה) באקומען אסאך הפצים, תפילין פונעם ישמח משה, און צוויי לייכטער וואס דער קדושת יו"ט פלעגט אליין צינדן אין זיי ליכט ערב שבת ביי זיין צימער, און אויך כתבי ידות פונעם ייטב לב, און א קאפל מיט א קיטל פונעם ייטב לב וואס שפעטער איז דער קדושת יו"ט געגאנגען מיט דעם, אזוי אויך א ספר תורה וואס די רעביצין פונעם קדושת יו"ט האט געשריבן, וואס דער

כשהשיא האדמו"ר מסאסוב את בנו הרה"ג ר' חנני' יו"ט ליפא שליט"א עם בת הגה"צ רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א (רב דקהילתו הק קהל יט"ל דסאטמאר 15 טע עור. כ"ס) הביא מארץ ישראל את הקאפל והקיטל בכדי שהחתן ילבשם בשעת החופה, וכשהראה האדמו"ר מסאסוב את ההפצי קודש למרח רבינו בעל ברך משה זי"ע נענה ואמר: כהאב געוואוסט אז ס'איז דא, נאר כהאב זיי קיינמאל נישט געזעהן, ואח"כ הקר ודרש על כל דבר בפרטיות מאין מקום מוצאו, ורק כאשר שמע מפורש הא"ח הי' סיפור הדברים שנתגלגל הדבר ע"י ירושה להאדמו"ר מסאסוב כ"ל, לבש רבינו ז"ל בעצמו את הקאפל ממון הייטב לב והקדושת יו"ט ברוב התרגשות, ואח"כ הלבישו להחתן.

השתתפו

במעמד אדיר למען

דאנערשטאג במדבר

כ"ז אייר הבעל"ט

...וכבר נודע בין החיים לטעלה בדוקה ומנוסה להצלחה ולהושע בכל מויני ישועות...

...ובכן נמשי בשאלתי מול אנ"ש הקרובים שיחיו צאי לך בעקבי תצאן ושאו ידכיכם לשקול שקלי הקודש לתת את תרומת ה' לטובת כוללנו קופת רבי מאיר בעל הנס ולהתחייב קופת הצדקה בתוך

ביתו אל תוך בתים להניח ב ר כ ה , י א ל ק א

בבני בריכי

דמאיר יענו בצירוף זכות אבותנו הק' מייסדי כוללנו להושע ברבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויז, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת ומטי"ס, עדי נוסח לראות בישעתון של ישראל וציון במשפטס תפדה ושביה בצדקה בב"א.

ועליו בשה"ח עש"ק לסדר ואיש את קדשיו לו יהיו תסס"ז לפ"ק

ה'תשס"ז

בהשתתפות כ"ק מורן רבינו שליט"א

באולם

הילמאן פלאזא

(קומה ב')

5301 14TH AVE.

בשעה 8.00 בערב

© Goldfarb Design / 718-973-3382

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Satmar

Eretz Yisruel

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר

בארצה"ק תובב"א

26 Clapton Common

ישיבה איזראעל

London E25 9BA

הוד והדר פעלם וצדקתם עומדת לעד

עבור עלינו המסיבה הנחרדה בעיר מאנטשעסטער "מעמד היוג'ה המהור" לטובת מוסדותינו הק' בהתאם ראשי עה יוד שבטי ישראל חובה נעימה עלינו להביע בשער בת רבים מזמור לתודה לוידינו הקרים אשר אודותם נתעטר המסיבה בהצלחה יתירה ונפלאה

נואם הכבוד

הרה"ג פה מנצ'ה מרגליות רבי יחזקאל לאנדא שליט"א
מנהל התאחדות האברכים ומחשובי מרביעי התורה בקהילתנו הק' לאנדא יע"א
אשר טרה ובה לפאר בתור "נואם הכבוד"

בראש ובראשונה

הרה"ח המפורא מו"ה שלום ברוך ראטבארט שליט"א
יוד הנהלת מוסדות יטב לב במאנטשעסטער יע"א
והה כ'ן יודך, בשיר ושבח, הרב 'הודא וואגנער שליט"א, מנהולי העסקים
אשר השלימו עצמם מנגד ולא שבתו יומם ויליה למען העלחת המגבית

ארבעה מטיבי לבת

הרה"ג מנצ'ה ק'ר נפתלי האראויטין שליט"א והרה"ח ר' שלום יצחק שערה שליט"א
הרה"ח ר' יצחק מאיר קאפעל שליט"א והרה"ח ר' שלמה בערקאוויטש שליט"א
חברי הנהלת מוסדות יטב לב בעיה"ב לאנדא יע"א
אשר הקדישו מזמנם ומרחהו עצמם כמטולא דאורחא למען העלחת המגבית

ברכה משולשת

הרה"ח המפורא ר' יעקב עסטרייכער שליט"א הרבני הגוד ר' אשר ועליג לעוו שליט"א
ראשי הנהלת מוסדות יטב לב בעיה"ב לאנדא יע"א
הביטח אחת לה"י 'גבריא'ל חיים בני פיערשטיין שליט"א, מנצ'ה מנהלת בקהילתנו בעיה"ק וישראל ח"ו
אשר כיתתו רגלם מותחם לרובא למען עריכת המגבית במאנטשעסטער

ואלו יעמדו על הברכה

מוה"ר זלמן לייב קליין הי"ו מוה"ר יואל אינדיג הי"ו
שניב הפירות והמשקאות לסעודת המגבית שניב המונות לסעודת המגבית
מוה"ר שמעון לעוו הי"ו ואחיו מוה"ר ישראל ישכר לעוו הי"ו
שניבם את כל החלות לסעודת המגבית

שלמי תודה וברכה

האברך החשוב עסקן נטרי'ן הר"ר יואל אלימלך פריעדמאן הי"ו
ואתו עמו האברך החשוב הר"ר אהרן מלול הי"ו
אשר סידרו אל כל הסעודה ברוב פאר והדר שלא על מנת לקבל פרס
לפני נשמת הרה"ח ר' שמואל כ"ר מנצ'ה מאים ד"ל פריעדמאן

ברכה קובע לעצמו

הרה"ח ר' אהרן קרויס שליט"א
ואתו עמו הנסקף החשוב הר"ר אלימלך שמשון ווייס דו"ר חבר ועד הפועל
שעומדים לימינו במנצ'ה כל השעה ובמיוחד עתה נרתמו למען העלחתנו

לישרים נאווה תהילה

מוה"ר בנימין אליעזר לאנדא הי"ו מוה"ר מנחם יודא פריעדמאן הי"ו
מראשי עסקי מוסדותינו במאנטשעסטער יע"א
והה כ'ן יודך העסקן נטרי'ן מוה"ר הגני' יו"ט ליפא טאנגער הי"ו
אשר באו בעזרתנו לפני הדיענר בכל עת ועתה למען העלחת המגבית

תודה והברכה

הרה"ח ר' פנחס עוריאל מאנן שליט"א
מנהל גמשי דבות רחל בלאנדא יע"א
על אשר עמדו תמיד בעזרתנו ובמיוחד עתה נרוב הוצאות קונטרס "שולחן מלכים"
לעילוי נשמתו בהרה"ח ר' יואל כ"ר פנחס עוריאל ד"ל

מזמור לתודה

לחברי מערכת קול התאחדותינו שיע"י התאחדות האברכים דרסאטמאר ב"ב
על שהזוילו מניצ'ה כשותותם לערוך ולסדר את
קונטרס משולחן מלכים
שיחות קודש מנצ'ה רבני שליט"א מנצ'ה קודש לאנדא ונאנטשעסטער אדר תשס"ח לפ"ק
שיצא לאור כאות מוכרת חוסרה למשתתפי המסיבה

בבית הודא

הנהלת מוסדות יטב לב בארצה"ק

דברים הוצבים להבות אש מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אצל אסיפת עסקנים יום ג' פרשת אמור הבעל"ט

דבר החובה המוטלת עלינו להצלת מוסדות יטב לב בארה"ק

אביסל מיט פון דער נאנט, און איך זעה דעם מצב. עס גייט דורך איין חודש און נאך א חודש, און מען איז אונטערשטעלינג מיט שיקן. דער מצב איז מורא'דיג, שרעקליך דער מצב.

אונז מוז מיר זען צו טון מה שבידינו ארויסצוהעלפן די מוסדות. איך וויל בעטן די וואס זענען דא, צו זיין עסקנים. נישט עסקנים מיטן נאמען עסקן, נאר בפעול, עסקנים בלב ונפש. איך זעה, מען דארף שאפן איצט א האלב מיליאן דאלער. עס גייט זיין דער דינער פאר יטב לב, דארף מען זען מען זאל קענען צאלן די שכירות וואס מען איז שולדיג די לעצטע פאר חדשים, אז דער מוסד זאל קענען עקזעסטירן.

א האלב מיליאן דאלער איז אסאך געלט, און עס איז נישט אסאך געלט. אז יעדער וועט טון, יעדער וועט רעדן צו א צווייטן, און יעדער וועט גיין, מען וועט גיין נאך געלט וועט מען דאס קענען שאפן. וואס הייסט א עסקן? א עסקן איז דער וואס גייט נאך געלט און שאפט געלט. מען דארף זען צו גיין שאפן געלט, און גרויסע געלטער, יעדן טאג. **עס דארף זיין אן עול "איך בין אן עסקן פאר יטב לב". מ'דארף עס האלטן פאר א זכי' אז איך בין אן עסקן פאר יטב לב.**

דער אויבערשטער וועט אוודאי העלפן, דער זכות פון מוסדות יטב לב, דער זכות פונעם מיסד דער פעטער ז"ל און פונעם טאטן ז"ל, וואס ביידע האבן זיך אוועקגעגעבן דעם הארץ און מח פאר מוסדות יטב לב, זייער זכות וועט מגיז זיין אויף אונז, אז מען זאל געהאלפן ווערן מיט אלעם גוטן, מיט שפע ברכה והצלחה. דער אויבערשטער וועט העלפן, ער וועט שיקן יעדן איינעם א ברכה בכפליים פאר יעדן איינעם, די אלע עוסקים במלאכת הקודש זאלן געהאלפן ווערן מיט אלעם גוטן.

מ'האט צוזאמגערופן די אידן דא, עלטערע אידן, אינגעלייט, בעלי בתים נכבדים וועגן מוסדות יטב לב אין ארץ ישראל. צו רעדן פון מוסדות יטב לב בארה"ק איז דער אמת אז עס איז איבעריג, ולא נצרכה אלא להעדפה.

די מוסדות אין ארץ ישראל, ס'איז מיר אויסגעקומען שוין דארט צו זיין עטליכע מאל, עס איז לשם ולתפארת, אויפן שענסטן אופן וואס קען זיין. אזא שיינע קהלה אין ירושלים און אין בני ברק. א קהלה נאה וחסודה, מורא'דיגע ווי עס וואקסט און בליהט, א שיינע תלמוד תורה, א שיינע ישיבה, א בית חינוך לבנות מיט א כולל, מיט בתי מדרשים און אלעס.

זיי מוטשען זיך זייער. מ'נעמט דאך נישט קיין געלט פון וואו מען טאר נישט, דארף מען דאך צוקומען צו נדבות פון אהב"י. ס'איז געווארן אביסל שווערער דער מצב דא. זעט זיך דאס שטארק אן, אזוי אז ליידער מען האט שוין א שיינע פאר חדשים נישט געשיקט קיין ארץ ישראל, און זיי דארט קענען נישט צאלן פאר די איינגעשטעלטע. זיי האבן שוין נישט עטליכע חדשים נישט באקומען קיין געהאלט. דער מצב איז מורא'דיג.

מוסדות יטב לב איז געווען ביים פעטער ז"ל דער ערשטער מוסד, עס איז ביי אים געווען דאס אויבערשטע פון אלעם. ער האט אמאל געזאגט, אז חז"ל זאגן אז אלע שירים זענען קודש און שיר השירים איז קודש קדשים. **אלע אונזערע מוסדות זענען קודש, מוסדות יטב לב וואס איז אין ארצינו הקדושה, איז קודש קדשים.**

דאס דארף זיין די ערשטע צדקה ביי אנשי שלומינו.

איך בין באמת צוטראגן פון דעם שווערער מצב, איך האב נישט קיין מנוחה דערפון, ווייל איך האלט

קריאת עשר נישואות בדרך משה רהסרטי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעועבי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעתו"מ

"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וויצבערגער ז"ל
נלביע ח' סיון תשנ"ב
☆☆☆

"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב אייזבערגער ז"ל
נלביע ט"ו אייר תשנ"ו
ואביו ר' נתן נטע בר מנחם
מענדל ז"ל ב' כ"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
בר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלביע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי שמואל חנה"
ע"ש
ר' שמואל זאב לעוו ז"ל
בר יעקב דוב ז"ל
נלביע ג' תשרי תשנ"ה
ווגו' מרת חנה ע"ה
בר חיים משה ז"ל
נלביע י"ב חשוון תשנ"ו
☆☆☆

"אנשי חיים"
ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
בר נחמן ז"ל
נלביע ז' שבט תשנ"ג
ווגו' מרת חנה לאה ע"ה
בר יעקב פרענקל מנחם ז"ל
נלביע ב' אלול תשנ"ג
☆☆☆

"צבי מרומ"
ע"ש ר'
צבי אייזיק געלבמאן ז"ל
בר אברהם ז"ל
נלביע ז' אלול תשנ"ט
ווגו' מרת ברינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלביע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆☆☆

"אפריון נטורי קרת"
שמעון
ע"ש ר' שמעון דאקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלביע ז' מנחם אב תשנ"ח
☆☆☆

"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
בר הק"י איתמר טובי ז"ל
נלביע י"ג כסלו תשנ"ה
☆☆☆

"ממכון שבתו"
השניח

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מזוט חמה ולבבית לאנשי החשובים כל אחד בשמו יבוך

הרה"ח ר' דוד מאיר ווייס שליט"א, ירושלים ת"ו

ולאביו הרב ר' נחמן יאקאב שליט"א

לאירוסי בנו, נכדו הבה"ח יוסף חיים נ"ו תלמיד ישיבתינו

הרה"ח ר' מנשה ברוך קליין שליט"א

לאירוסי בתו

משפ' הירש שתח"י

להכנס בנם הב' יואל נ"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר מנחם צבי כהן הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' חיים שאול כהן שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' יצחק סאנדער שליט"א

ולחז"י הרה"ח ר' שלמה זלמן סאנדער שליט"א

להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר יואל פריינד הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' משה ארי' פריינד שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' יוסף יהושע גרין שליט"א, חבר הנהלת המוסדות

להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר יואל קליין הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' נח קליין שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' מרדכי מנחם שפילמאן שליט"א

ולחז"י הרה"ח ר' ישראל יעקב שפילמאן שליט"א

ולחז"י הרה"ח ר' יעקב איצקאוויטש שליט"א

להולדת בתו, נכדתם - קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

"נפש חיה"
ע"ש הרבנית הגדוקת
מרת ח' מיזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה זיע
נלביע ח' שבט תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
בר דוב ז"ל
נלביע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆☆☆

"תולה לרוד"
ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
בר יחזקאל משלם ז"ל
נלביע י"א תשרי תשנ"ח
☆☆☆

"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
בר ישראל ז"ל
נלביע ט"ו חשוון תשנ"ו
☆☆☆

"ציון נפש חיה"
ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל בר ישראל צבי ז"ל
נלביע ט' שבט תשנ"ג
ווגו' מרת חיה ע"ה
בר יהושע ז"ל
נלביע י"א סיון תשנ"ה
☆☆☆

"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל בר עזרא ז"ל
נלביע כ"ג ניסן תשנ"ו
ווגו' מרת רייזל ע"ה
בר אפרים ז"ל שמעון
נלביע ה' סבת תשנ"א
☆☆☆

משא"ת חיים
ע"ש ר' חיים גרין ז"ל
בר מרדכי מנחם ז"ל
נלביע כ"א אדר א' תשנ"ח
ווגו' מרת אסמע
שיינדל ע"ה
בר משה אליהו ז"ל
נלביע י"ב ניסן תשנ"ג